

- โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษา
โดยครอบครัว
- วันที่ ๔-๕ สิงหาคม ๒๕๕๕
- ณ.ห้องประชุม ๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต
-
- รายชื่อผู้เข้าร่วม
- ๑.นายประสิทธิ์ สนิท รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต
- ๒.ด.ช.คณพศ ไชยมณีกร ผู้เรียนการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๓.นางภควรรณ ไชยมณีกร ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๔.นางกชทัด สำราญชัยกร ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๕.นพ.ศุภกฤต สำราญชัยกร ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๖.ด.ช.ปองภพ สำราญชัยกร ผู้เรียนการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๗.นางสมาลี ยอดระบำ ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๘.ด.ญ.อาปา บากาสะ ผู้เรียนการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๙.นางทิตา ยศโสภณ ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียนนำทาง จ. กระบี่
- ๑๐.นายอรรณพ ยศโสภณ ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียนนำทาง จ. กระบี่
- ๑๑.ด.ญ.นำทาง ยศโสภณ ผู้เรียนการศึกษาแบบบ้านเรียนนำทาง จ. กระบี่
- ๑๒.นายภิญโญ ทองภิญโญชัย ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๑๓.นางอำไพ ทองภิญโญชัย ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๑๔.น.ส.ภาณี ดีเจริญกุล ผู้สนใจ
- ๑๕.ด.ญ.อาภา ทองภิญโญชัย ผู้เรียนการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๑๖.ด.ญ.อนัญดา สอาดพงษ์ พี่สาวผู้เรียน
- ๑๗.ด.ช.เดชานันท์ สอาดพงษ์ ผู้เรียนการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๑๘.นายวรวิทย์ สะอาดพงษ์ ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต

- ๑๙.น.ส.จิราพัชร จันทรแก้ว ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๒๐.ด.ช.ภคิน ขุดิพาณิชย์ ผู้สนใจ
- ๒๑.ด.ช.ขุติพนธ์ ขุดิพาณิชย์ ผู้สนใจ
- ๒๒.นพ.คณิศร ไชยมณีกร ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๒๓.นายกนกชัย ขุดิพาณิชย์ ผู้สนใจ
- ๒๔.นายธรรศ บุญสิริ ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๒๕.นางอุทัยรัตน์ บุญสิริ ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๒๖.ด.ญ.พิชญาภา บุญสิริ ผู้เรียนการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๒๗.ด.ญ.สุขญา เขี่ยมหาญ ผู้เรียนการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๒๘.นายสมคิด เขี่ยมหาญ ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๒๙.นางมยุรีย์ เขี่ยมหาญ ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๓๐.นพ.จิรสิทธิ์ ถาวรบุตร ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๓๑.นางณฤดี ถาวรบุตร ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๓๒.ด.ญ.อิรวดี ถาวรบุตร ผู้เรียนการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๓๓.นายอนุชา เป็นมิตร ผู้สนใจ
- ๓๔.นายอาสน์ ปิยวรรณ ผู้สนใจ (อดีตผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต)
- ๓๕.นางบุญศิริ จันทรกรานต์ ผู้สนใจ
- ๓๖.ด.ช.ฐปกร จันทรกรานต์ ผู้สนใจ
- ๓๗.นายญาณวรุฒม์ จันทรกรานต์ ผู้สนใจ
- ๓๘.นางปาณรจา ลัมน์นทพิสิฐ ผู้จัดการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๓๙.ด.ช.ณรจ ลัมน์นทพิสิฐ ผู้เรียนการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
- ๔๐.ด.ญ.ศุจิรดา ลัมน์นทพิสิฐ ผู้เรียนการศึกษาแบบบ้านเรียน จ. ภูเก็ต
-
-

- เวลา ๐๙.๐๐ น. พิธีเปิด โดย นายประสิทธิ์ สนิท รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ภูเก็ต
- ได้กล่าวโดยสรุปว่า เราเดินมาถูกทางแล้ว เพราะรัฐได้ขยายการจัดการศึกษาจากการศึกษาภาคบังคับ ๖ ปี เป็น ๑๐ ปี และ ๑๒ ปี ผ่านรูปแบบการจัดการศึกษาต่างๆ เช่น การจัดการศึกษาโดยครอบครัว, การศึกษาตามอัธยาศัย และการจัดการศึกษาแบบเปิดกว้าง ซึ่งคนที่มีอายุมากก็สามารถเรียนรู้ได้ เป็น สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- และสำหรับการจัดการศึกษาโดยครอบครัวที่ผู้ปกครองซึ่งเข้าใจลูกมากกว่าครูที่โรงเรียน มีความห่วงหาอาทรในลูกของตน ได้เข้ามาร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ช่วยเหลือกัน ร่วมไม้ร่วมมือกัน ผลที่เกิดขึ้นจึง ทำให้เกิดการขยายตัว คนที่สนใจในการจัดการศึกษาแบบนี้มากขึ้น นอกจากนั้นองค์ความรู้ของเด็กที่เรียนจากครอบครัวก็มีคุณภาพมากกว่าในระบบ มีโอกาสมากกว่าในระบบ
- ในช่วงแรก อาจดูเหมือนว่ารัฐเอากฎระเบียบมาจับอย่างตายตัว หากต่อมารัฐก็ปรับเปลี่ยนมาเป็นการช่วย สนับสนุน เพื่อให้สามารถเดินเข้าสู่ระบบได้ไม่ยาก ผ่านการกำหนดมาตรฐานการชีวิตร่วมกัน จึงเป็นโอกาสดีที่มีคนที่สนใจเรื่องนี้ใน จ.ภูเก็ตเพิ่มขึ้น ซึ่งต่อไปอาจทำให้ จ.ภูเก็ตมีชื่อเสียงในเรื่องดังกล่าวก็ได้
-
-
-
-
- เวลา ๐๙.๓๕ น.
- เริ่มด้วยการปรับคลื่นหรือภาวะของผู้เข้าร่วม เพื่อให้เกิดการผ่อนคลายและพร้อมเข้าสู่บรรยากาศของการเรียนรู้ร่วมกัน
- การทำความรู้จัก (check in) โดยการแนะนำตัว ชื่อ ที่อยู่ และบอกเล่าถึงความรู้สึกที่มี
- เช่นมีความสุข, ยังไม่มีความสุขอะไร, ดีใจ, ดีใจที่ได้มา, สบายๆ, ดีใจที่ได้พบกับคนอื่นๆ ในกลุ่ม, ดีใจที่มีคนคิดเหมือนเรา, ผ่อนคลาย สบายๆ, ดีใจ พอมีโอกาสมาเจอกันก็ดี, บางคนไม่ได้ทำบ้านเรียนแต่สนใจอยากมารู้
-
- จากนั้น **คุณสาทร** ชวนให้ผู้เข้าร่วมได้เล่าถึงภาพกว้างของการจัดบ้านเรียนแต่ละคน/ครอบครัว โดยใช้คำว่าแบบโลกๆ คือ ภาพโดยทั่วไปที่ทำให้เราอยากจัดบ้านเรียน (ซึ่งใน

ช่วงปลายจะลงลึกมากขึ้น) โดยเริ่มจากลูกชายของตนเองก่อน

- โดยได้เล่าให้ฟังว่าทำบ้านเรียนอยู่ ๘ ปีหลังจากนั้นก็เข้าไปเรียนในระบบ ๓ ปีในช่วง ม.ปลาย พอมาตอนนี้ อยู่ปีสามในมหาวิทยาลัย เขาก็ไม่อยากจะเรียนแล้ว เขารู้สึกว่ามันไม่ใช่สิ่งที่เขาต้องการ ซึ่งอาจเป็นเรื่องปกติของคนวัยหนุ่มสาวที่กว่าจะได้ค้นพบตัวเองว่าต้องการอะไร ก็อาจจะต้องการเวลาสักช่วงหนึ่ง ในช่วงนี้เขาก็หวนกลับมาหาเรื่องราวที่เขาถนัด คือ เรื่องศิลปะ ก่อนหน้านี้เขาไปลองลึกในภาษาอังกฤษ เราก็เปิดโอกาสให้เขาได้ค้นหาผ่านผู้คน ครูบาอาจารย์ เพื่อนๆของพ่อแม่บ้าง รวมไปถึงเวทีที่เขาสนใจเรียนรู้หรือค้นหาด้วยตนเองบ้าง ตอนนี้เขาก็ไปร่วมเวทีอบรมศิลปะที่เชียงใหม่ ไปเป็นเดือนเลย
- **คุณหมอศุภกฤต** ตอนนี้เป็นครอบครัวใหม่ หลังจากก่อนหน้านี้จัดให้ลูกสาวไป ซึ่งก็เข้าๆออกๆ เหตุผลแรกที่ทำบ้านเรียน คือ เรื่องสุขภาพของลูกสาวคนรอง และต้องให้ลูกสาวคนโตออกโรงเรียนมาเป็นเพื่อนน้อง และก็พบว่าการทำบ้านเรียนมันก็ดี แต่ก็ไม่ใช่จะดีไปหมด เพราะมันก็ไม่มีอะไรที่ดีหมด เช่นที่ท่าน ผ.อ.บอกไว้
- ลูกสาวคนโตหลังจากที่ทำบ้านเรียนมาระยะหนึ่งเขาก็อยากกลับเข้าไปเรียนในโรงเรียน และเมื่อเรียนไปสักระยะหนึ่ง ก็พบว่าระบบไม่เปิดโอกาสให้เขาได้มีเวลาทำในสิ่งที่เขาอยากค้นพบ เขาก็ออกมาเรียนบ้านเรียนอีก ดังนั้นอาจมีการเปลี่ยนไปมาอยู่ช่วงหนึ่งสำหรับพี่สาวคนโต ขณะที่น้องสาวจะไม่กลับเข้าไปบ้านเรียนอีกเลย สำหรับน้องภพ ถามว่าวางแผนอะไรไว้ ก็ไม่วางแผน เพราะถ้าวางแผนก็อาจต้องเปลี่ยนแผนอีก
- **คุณนา** ส่วนใหญ่ที่ได้จากการทำบ้านเรียน คือ ความใกล้ชิด นอกนั้นก็พลอยให้มันเป็นไป
- **คุณทิตา** ทำบ้านเรียน แต่ยังไม่ได้อะไรไว้มาก
- **น้องนำทาง** เรียนที่บ้าน เพราะไปโรงเรียนไม่สนุก รู้แล้วเพราะเคยไปมาแล้ว ที่บ้านเรียนปลูกต้นไม้ เขียนหนังสือ ป่าสอนปลูกต้นไม้ แม่สอนเขียนหนังสือ ทำบ้านดิน
- **คุณทิตา (แม่ น้องนำทาง)** จดทะเบียนกับเขตพื้นที่ โดยให้เขตพื้นที่คุยกับลูก อยู่ในระดับอนุบาลไม่ได้สอนอะไรมากมาย
- ที่บ้านเลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมา
- **คุณเล็ก** กำลังศึกษาแนวทางอยู่ มีลูกสองคนเข้าโรงเรียน ลูกขอให้ทำบ้านเรียนให้อยู่แต่คุณแม่อังไม่พร้อม มาร่วมกิจกรรมกับกลุ่มบ้านเรียนค่อนข้างจะบ่อย เพราะมีเวลา เด็กๆต้องการอิสระ เขาค่อนข้างจะเก็บตัวอยากอยู่กับบ้าน ซึ่งคุณแม่กลัวว่าเขาจะเก็บตัวมากกว่านี้ ลูกเรียนโรงเรียน inter
- **คุณเอียด** ลูกสองคน เป็นคนขอให้แม่จัดให้ ตอนที่เรียน ป.๒ ซึ่งลูกขอตั้งแต่เทอมสอง

ซึ่งก็มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่เขตพื้นที่ โดยที่ลูกสาวเป็นคนเขียนใบคำร้องเอง คนโตที่อยู่ ป. ๖ ทำได้ปีเดียว ตอนนี้เข้าไปอยู่ ม.๑ โรงเรียนภูเก็ต ซึ่งตอนที่จบ ป.๖ ก็ถามว่า หนูอยากเข้าโรงเรียนหรือเปล่า ถ้าอยากก็ไปก็ลองไปสอบดู

- **คุณอ้อย** ตอนแรกไม่ได้ตั้งใจ ลูกสาวนั้นเรียนชั้น ป.๒ แล้วกลุ่มเพื่อนๆย้ายโรงเรียนกันทั้งห้อง เลยต้องเอาลูกออกมาด้วย ก็ย้ายตามไป แต่โรงเรียนเหมือนว่ายังไม่ได้รับอนุญาต ก็เลยต้องทำบ้านเรียนให้ ลูกสาวอยู่ ป.๓ ต้องทำเป็นปีแรก เราต้องเรียนว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ต้องเรียนอะไรบ้าง ลูกเราต้องรู้อะไรบ้างสำหรับชั้น ป.๓ ตอนนี้งำลังอยู่ในช่วงการประเมิน รู้สึกมีความสุข รู้สึกดีที่ได้อยู่ในกลุ่มบ้านเรียน
- **คุณภควรรณ(อ้อ)** รู้สึกว่าเราได้หาสิ่งดีๆให้ลูก เราได้ค้นพบสิ่งเหล่านั้นและได้พบมันก่อนแล้วจึงนำมาทำให้ลูกๆต่อ ภารกิจบางอย่างของเราก็ต้องหยุดไปเลย เพราะเราต้องแลกให้ได้ทำเรื่องเหล่านี้กับลูก แต่เราก็ได้ความผูกพัน ได้เห็นสิ่งที่ลูกมี ซึ่งแววของลูกนั้นมันจะเกิดขึ้นตลอดเวลาที่เขาพบสิ่งใหม่ๆ มันเหมือนกับว่าเราได้เดินไปพร้อมกับลูก เหมือนกับว่าลูกได้เดินนำเราไป ได้เดินไปด้วยกันทั้งครอบครัว ปู่ย่าตายาย ดังนั้นการทำบ้านเรียนมันไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับเรา หากมันเกิดขึ้นกับคนรอบข้าง กับสังคม ได้ช่วยสังคมไปด้วยกัน
- **คุณ.....** สนใจ แต่ยังไม่ได้เริ่ม ลูกเข้าโรงเรียนแต่ดูเหมือนไม่ค่อยได้อะไร เพราะเขาไม่ชอบโรงเรียน ลูกอยู่ชั้น ป.๕ ยังไม่ได้เอ่ยให้ลูกหรือพ่อบ้านฟังเลย ยังไม่มีใครรู้จัก
- **คุณ.....** เพิ่งมารับฟัง
- **คุณ.....** เพิ่งมารับฟังเหมือนกับพี่คนนี้ มีลูกสาวแต่สนใจ ลูกยังเล็ก(อายุยังเป็นเดือนอยู่เลย)
- **คุณ.....** เราเริ่มจากการวางเป้าหมายชีวิตเพื่อให้เกิดสิ่งที่ดี ถามว่าชีวิตจะดีไหม เรามองว่าโรงเรียนที่ตอบสนองแนวทางของเรา ที่จะทำให้เกิดความใกล้ชิด ความดี และตอบเป้าหมายของเรา ในตอนแรกคิดว่าบ้านเรียนนั้นเป็นของคนที่มีฐานะ คนมีเงิน แต่พอทำไปก็เห็นว่า พอที่จะทำได้ หากคนหนึ่งทำงาน คนใช้ชีวิตอยู่กับลูก มันตอบสนองชีวิตเรามากกว่า แต่ละคนก็มีทางของตนเอง ได้เพื่อนคือ พี่เอียด ยังไม่รู้ลึกทุกข มันเป็นสุขมากกว่า ยังไม่ได้จดทะเบียน
- **คุณ.....** ลูกสาวตอนนี้อายุสิบสาม ตอนแรกก็ไม่ได้คิดว่าบ้านเรียนหรือ หอเองมารู้จักบ้านเรียนเมื่อลูกเข้าอนุบาลแล้ว ตอนแรกก็คิดว่ามันไกลเกินไป พอได้เข้าไปในระบบแล้วได้เห็นทั้งเรื่องที่ดีและไม่ดี ตอนแรกกฎหมายก็มีรายละเอียดมากมายที่เรายังไม่สามารถจะรับมันได้ ใช้วิธีฝากชื่อที่โรงเรียน แต่ก็หาทางไปเรื่อยๆ จนมีเจ้าหน้าที่ที่กทม.ฯ แจ้งว่า ตอนนี้กฎหมายเขาแก้แล้ว พอย้ายมาภูเก็ต ก็คิดว่าจะทำเต็มแบบ
- ที่ทำเพราะคิดว่า ลูกคือความรับผิดชอบของเรา ที่ไม่ควรไปโทษใคร ลูกเราอยู่กับเราเรา

สามารถพัฒนาทั้งความรู้ คุณธรรม ธรรมภายในตัวของลูกเราได้ ทั้งบ้านเรียนนั้นทำให้เด็กแต่ละคนได้พัฒนาศักยภาพ ความสามารถของตนออกมาได้ดีกว่าเมื่ออยู่ในโรงเรียน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าในโรงเรียนไม่ได้

- **คุณตัก.....**พอดีตื่นเต้นนิดหนึ่งได้พูดต่อหน้าหลายๆคน จริงๆแล้วเงินนั้นไม่มีส่วนเลยในการจัดการศึกษา เพราะเคยไปเจอลูกของคนขายผลไม้แล้วมีความสามารถมาก อยากจะบอกว่า เงินไม่ใช่ปัจจัยในการพัฒนาความสามารถของลูก นอกจากความตั้งใจของเรา มากกว่าว่าเราอยากจะทำอะไรให้กับลูก ไปพบ อ.อุษณีย์ มศว. ว่าเราอยากทำอะไรให้กับลูกบ้าง ก็เลยกลับมาคิดว่า เราจะทำอะไรได้ เมื่อเคยถามว่าการศึกษาของพ่อแม่จะต้องอยู่ในระดับไหนจึงจะสามารถทำบ้านเรียนได้ แต่เมื่อพบครอบครัวนี้ก็ได้อาตอบว่า ไม่จำเป็นเลยทั้งเงินและการศึกษาของพ่อแม่ ไม่มีเงินก็พาลูกไปห้องสมุด หรือไปเล่นเกมที่พ่อแม่จ๋ามาเล่นกับลูก ลูกมีความสามารถด้านกีฬาเพราะบ้านอยู่กลางทุ่งนา ศิลปะก็ไม่มีอุปกรณ์เลย มีเพียงกระดาษ ซึ่งเขาทำได้ทั้งที่ไม่ต้องใช้อุปกรณ์อะไรมากมายเลย ครอบครัวนี้อยู่ นครสวรรค์
- ได้ถามว่าเขาสอนลูกอย่างไร ลูกถอดรู้ทได้ตั้งแต่ห้าขวบ การสอนบ้านเรียนขึ้นอยู่กับความตั้งใจของพ่อแม่มากกว่าเป็นสำคัญ นอกจากจะมีความสามารถ เก่งแล้ว e.q.ยังดีด้วย เด็กยิ้มตลอด
- ส่วนตัวนั้น เพราะสนใจเรื่องสุขภาพ เห็นว่า เมื่อลูกไปโรงเรียนแล้วไม่สบายเราไม่ค่อยมีเวลา เพราะตอนนั้นยังสอน ม.ธรรมศาสตร์ เวลาลูกไม่สบายเราเหนื่อยมากเลย สามเฒ่าเป็นคุณหมอ(เพื่อนหมอศุภกฤต)ก็เริ่มเข้าโรงเรียนตอนอายุเจ็ดขวบก็ยังสามารถเป็นหมอได้ ได้มีเวลาวิ่งเล่นด้วย ก็เลยคิดว่าไม่น่าจะมีปัญหาที่จะไม่ได้เข้าโรงเรียนตั้งแต่เล็กๆ
- ใช้การผสมผสาน เรียนโรงเรียนนานาชาติ มีเวลาเพราะโรงเรียนเล็กเร็วก็มีเวลาอยู่ด้วยกัน ได้มีเวลาออกกำลังกาย ได้วิ่งเล่น ได้ไปทะเลด้วย แต่ตอนนี้เริ่มมีปัญหาเพราะครูที่ลูกชอบที่โรงเรียนออกไปแล้ว ทำให้ความมั่นใจในตัวเองของลูกลดลง พอครูออกไป ไ้โน่นก็ทำไม่ได้ ไ้โน้นก็ทำไม่ได้ นี่เป็นครูคนเดียว
- ตอนเด็กเคยไปเรียนมอนเตสซอรี่ที่ไร่ไฉ่ เดียวนี้เขาเริ่มโตขึ้น และมีกิจกรรมกับครู เพื่อน เน้นกิจกรรมกลุ่ม โครงการ ที่ผ่านมาก็พาไปอีสานตอนที่อยู่จากโรงเรียนที่ผ่านมา ไปบ้านเชียง ไปขอนแก่น ไปดูที่ขุดไดโนเสาร์ ไปตามที่มีในหนังสือที่เรียน ไปตอนตาลกับหมอเขียว กลับมานั่งบ๊อดอกัญชัน ได้เรียนจากของจริง มีประสบการณ์ตรง
- สอนให้เจอคนหลายรุ่น หลายรูปแบบ หลายเชื้อชาติ
- คนกลางเปลี่ยนเยอะกว่า คนเล็กก็เปลี่ยน
- มีอิสระจากการเจอผู้คนที่หลากหลาย จากการอ่านหนังสือ

- **คุณอำไพ** น่าจะไม่เหมือนใครเลยในที่มานี้ มีลูกที่ใกล้เคียงกันมาก คนกลางและคนเล็ก ลูกทุกคนให้เข้าเรียนอนุบาลหมด จนโต คนกลางเขาไม่ยอมไปโรงเรียน เมื่อเขาเรียนถึง ป.๕ เขามีเรื่องกับเพื่อนที่เกเร เขาไม่ยอมไป พอรู้ว่ามีบ้านเรียนมีทางออกก็มุ่งเลย เพราะคิดว่าจะแก้ไขปัญหาไปได้ ให้กำลังใจเขาว่าจะไปได้ เพราะเราก็จะช่วยเขาในทุกทาง
- สิ่งที่ดี คือ เขาปรับตัวได้ เขาก็ถามว่าหนูจะเรียนอย่างนี้ตลอดเลยได้หรือไม่ หนูอยากเรียน..... ก็บอกเขาว่า แล้วแต่หนู ขอให้หนูมีความสุข แม้ก็พร้อมจะสนับสนุน
- จริงๆแล้วอยากให้พ่อแม่ทุกคนคิดว่า เด็กๆทุกคนมีศักยภาพ กรอบของสังคมไม่ใช่เรื่องที่จะเอามายึดติดตายตัว เพราะกรอบของสังคมนั้นเป็นเหมือนบะหมี่สำเร็จรูป
- **คุณกัญญ์** ในภาพรวมก็เป็นในลักษณะนี้ เรียนโรงเรียนเอกชนที่อัดฉีดเด็กเต็มที่ เรียนกันยี่สิบสี่ชั่วโมงเลย หากทางรัฐเข้าไปดูแลสักนิด อย่าให้แข่งขันกันมาก ซึ่งพอเกิดเรื่องขึ้นแล้วย้ายมาเรียนโรงเรียนเทศบาลนั้น ครูและเพื่อนๆคนอื่นๆเขาก็อาจจะมองว่ามีปัญหามาจากโรงเรียนเก่า ก็เลยเกิดปัญหาตามมาอีก ในตอนแรกก็คิดว่าจะเข้า กศน.
- ซึ่งตอนแรก จากที่เคยอยู่ในระบบแล้วมาอยู่ไม่มีระบบนั้น ก็ค่อนข้างจะต้องปรับกันหน่อย ก็ดูกันไปจนถึง ม.หนึ่ง ถ้าเขาอยากจะทำกลับเข้าไปในโรงเรียนก็ตามใจเขา เพราะตอนนี้ดีให้ตายฉันก็ไม่ยอมไปโรงเรียน (ซึ่งตอนแรกคิดว่า ดิดแม่ แต่ไม่ใช่ เป็นเพราะมีปัญหาที่โรงเรียน แต่เราไม่รู้รายละเอียดก็เลยไม่ได้ดูแล) ก็อยากให้เขาได้รู้จักชีวิตว่า คนเราไม่รู้วันตายจะนั้นอย่าไปเสียเวลากับเรื่องที่ไม่ใช่ อะไรที่เราต้องเอาจริงกับตัวเอง อะไรคือทุกขน้อยที่สุดที่จะทำให้ชีวิตมีความสุข ได้ทำในเรื่องที่เรารัก เช่น ดนตรี ศิลปะ เพราะเดี๋ยวนี้เรื่องความรู้หาได้ทั่วไป ทั้งจาก internet หรือที่อื่นๆ แม้กระทั่งเรื่องทางวิทยาศาสตร์เขาก็สามารถทำคะแนนได้ดี น่าแปลกใจมาก มีอะไรที่เขาทำได้เด่นๆ แม้ก็พยายามบอกว่า นั่นคือสิ่งที่เขาทำได้ ตอนนีดูเหมือนเขาจะขี้อายหน่อยๆ แม่ต้องคอยบอก
- สิ่งที่เป็นห่วง คือ แม่อยู่ภาคเหนือ พ่ออยู่ภาคใต้ ปีหนึ่งเขาจะมีโอกาสได้ไปเจอญาติ ทั้งได้เที่ยวด้วย
- วิชาที่เขาชอบ วิชาที่ต้องอ่าน เขียน นั้นเขาชอบ เขามีความสามารถใช้ได้ ส่วนเรื่องวิทยาศาสตร์นั้น เนื่องจากเราไม่ได้ปูให้เขาตั้งแต่ต้นก็อาจจะยากหน่อย ก็บอกเขาว่า ต้องวิเคราะห์ ต้องเข้าใจนิยาม ถ้าเราแก้ได้ตั้งแต่ช่วงต้นๆค่อยไปก็จะสามารถแก้ข้อที่ยากๆหลังๆได้ตามมา ต้องพยายามหน่อย
- **คุณประสิทธิ์** ยังคงย้ำว่า เมืองไทยเราโชคดีที่มีโอกาสเช่นนี้ ที่มีการศึกษาที่เริ่มด้วยความรักของพ่อแม่ เริ่มด้วยความอยากให้ลูกมีความสุขในสิ่งที่ลูกเป็น ความเป็นห่วงเป็นใย ซึ่งเป็นเรื่องที่มาถูกทางแล้ว
- อย่าเพิ่งสีกัดกันว่า ภาครัฐนั้นยึดกติกา เพราะการอยู่ร่วมกันนั้นต้องมีกติกาที่จะเดินร่วมกัน

ให้ไปสู่เป้าหมาย หลักสูตรเขาไม่ได้กำหนดว่าต้องเป็นอย่างนั้น อย่างนี้ วิธีการอาจจะไม่เหมือนกันแต่ก็สามารถเดินต่อไปจนถึงเป้าหมาย ถึงทางได้ ตอนนี้รัฐบาลเองก็ส่งเสริมเด็กที่มีคุณลักษณะพิเศษ เพราะเด็กนั้นไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน อยากเชิญชวนให้เด็กๆ บ้านเรียนได้เข้ามาร่วมงานแข่งขันวิชาการ เพราะนั่นก็เป็นเครื่องวัดอย่างหนึ่ง เป็นตัวประกันจากสังคมอย่างหนึ่งว่าเรามีความรู้ ความสามารถ

- **คุณอาสน์** ตอนนี้ไม่ได้ทำบ้านเรียนแล้ว เข้าไปอยู่ในมหาวิทยาลัยแล้ว เราเป็นคนกทม.๙ ส่งเสริมให้ลูกเรียนจินตคณิตในตอนเรียนอนุบาล พอเข้ามาทำงานที่นี่ ก็มาเข้าเรียนที่ภูเก็ตไทยหัว จนถึง ป.๖ ในขณะที่เรียนเริ่มมองเห็นอะไรบางอย่าง ลูกชายจะเล่นคนเดียว ไม่เล่นกับใคร ชอบอยู่ที่มุมห้อง หลายคนมองว่าเขามีปัญหา คะแนนของเขาอยู่ที่หนึ่ง-๒ ตลอด
- พอจบ ป.๖ ตอนแรกจะเข้า ม.๑ ภูเก็ตวิทย์ เขาชอบคลุกคลีกับคน-ญาติที่อ่านหนังสือ แต่ก็ได้ไปเข้าเฉลิมพระเกียรติ พอเรียนไปหนึ่งปี ลูกบอกว่า ไม่ไปแล้ว พอดีแพนไปพบคุณชูแรง เลย์รู้จักบ้านเรียน แพน(คุณแม่)ที่เคยเป็นครูสอนภาษาฝรั่งเศส ก็เลยตัดสินใจว่าจะทำบ้านเรียน แต่ก็ได้ข้อมูลว่า ลูกจะไม่มีเพื่อน ไม่มีสังคม และที่บ้านของเราญาติๆ ก็ต่อต้าน เพราะเป็นครูกันทั้งนั้น ไปสวนโมกข์รับหมาก่อสร้างจากลูกชายที่เป็นคุณหนูกลับยอมไป ย่ำโคลน ไปทำงานก่อสร้างด้วย ตอนกลางคืนก็นั่งอ่านหนังสือด้วยกัน แม้ลูกชายจะอ่านการ์ตูนก็ตาม แต่ก็ยังไม่มั่นใจว่าจะทำได้กลัวไม่ได้เรียน แต่แม่ยังคงยืนยันว่าทำได้ จึงเริ่มทำห้องเรียนในบ้าน ตัวเองสอนเรื่องคณิตศาสตร์ แม่สอนเรื่องภาษา สังคม แต่พอลงลึกเรื่อยลงไป ก็ต้องเริ่ม ซึ่งบอกได้เลยว่า แนวทางนั้นเราต้องมี ไม่ใช่ปล่อยให้ไปเลย พ่อแม่ต้องมีส่วนคัดตำรามาดู อย่างผมสอนปลูกปาล์มก็ต้องไปห้องสมุดไปคัดตำรามาดู เพื่อจะสอนเขา ไปหาของมาทำกระถาง
- ในกรณีสังคม เพื่อนเก่าที่เขายังมีอยู่สมัยเฉลิมพระเกียรติ สมัยไทยหัว เราก็กเล็กว่าคนนี้ พ่อแม่เขาเป็นอย่างไร พอจะคบได้ไหม เพราะฉะนั้นเราก็จะมีสังคมแบบเฉลิมพระเกียรติ กลุ่มหนึ่ง แบบไทยหัวกลุ่มหนึ่ง แบบไปต่างประเทศด้วยกันกลุ่มหนึ่ง ฉะนั้นพ่อแม่ต้องเป็นหลักเลย อย่างดนตรีเราก้ให้เขาเรียนไวโอลิน เปียโน และเรียนเทควันโด ที่ไม่ทิ้งเลย คือประวัติศาสตร์ เราไม่ทิ้ง เราต้องให้เขารู้ว่าเขามาอย่างไร ผมมีเพื่อนเป็นอิสลามก็ให้เขาได้พบเพื่อเรียนรู้ ต้องขอบคุณ สพล. ที่ช่วยเหลืออย่างเต็มที่ จนอย่างที่จะไปต่างประเทศ ฝรั่งเศส ที่เขารู้มาจากการ์ตูน เราก้ให้เขาไป หรืออย่างที่มีปัญหา แม่เขาหรือผมเราก้ไปกันเลยที่โรงเรียน ซึ่งพอเขาได้ไปอยู่ที่ฝรั่งเศส เขาก้เอาเรื่องราวที่ได้ไปเห็นจริงจากการท่องเที่ยว วัดพระแก้ว ตลาดน้ำ มาเขียนเป็นร่องรอยให้ สพล.
- เรื่องคณิตศาสตร์ ก็มีการติวโดยติวเตอร์ที่มีชื่อของภูเก็ต ดังนั้นเมื่อไปอยู่ที่ฝรั่งเศสเขาก้ไม่ได้ด้อยไปกว่าใคร แม้เมื่อเขากลับมาอยู่มหาวิทยาลัย ก็ต้องเตรียมพร้อมเพื่อจะเข้าให้ได้

- ดังนั้น พื้นฐานเป็นสิ่งสำคัญต้องมีบ้าง ถ้าไม่รู้พื้นฐานเราก็จะไปต่อไม่ถูก เราไปซื้อหนังสือหาข้อมูลให้ ทำแบบฝึกหัดด้วยกัน เราให้มีพื้นฐานไว้เพื่อจะไปต่อยอดได้ พื้นฐานยังแน่นเท่าไรก็จะสามารถไปต่อได้อย่างที่ตั้งใจไว้
- **คุณป๋ม** ลูกสองคนเรียนโรงเรียนกาลพัฒน์ เขาก็มีความสุข เพราะไม่ได้สอนให้เน้นวิชาการ เน้นเรื่องการทำงานกลุ่ม การทำกิจกรรม พ่อแม่ต้องเข้าไปพร้อมกับทางโรงเรียน โรงเรียนห้าสิบพ่อแม่ห้าสิบ ตอนนี้ที่เจอคือ เรื่องอัตตาของคนที่แตกต่างกันถือว่าตัวเองก็เก่ง ซึ่งก็ต้องปรับต้องแก้ปัญหากันไป เพราะเรามีเป้าหมายที่ทำให้เด็กไม่ต้องแข่งขันกัน ให้เด็กได้มีทักษะชีวิตมากกว่า
- **คุณบุญ** มีลูกชายสองคน
- **โบว์อิง** (ลูกชาย)เคยเรียนที่อินเดีย เกรดสิบ รอเกรดอยู่ถ้ามากกว่า C ก็สามารถสอบเทียบเข้ามหาวิทยาลัยได้เลย ระหว่างที่รอเกรดอยู่ก็ช่วยสอนที่โรงเรียนบ้านไม้เลียบ ซึ่งมีปัญหาเยอะ ทั้งจากเรื่องที่โรงเรียนที่ขึ้นกับ อบจ., กับรัฐบาล เรื่องความสมบูรณ์แบบ, เรื่องผู้ปกครองที่ไม่สนใจว่าลูกมีความสามารถอะไรบ้าง พอเราสอนลูกเขากลับบ้าน พ่อแม่ก็ไม่ได้สนใจอะไรเลย
- จากการที่เคยคิดจะเรียนบ้านเรียน แต่ก็มาคิดว่า บ้านเรียนอาจเป็นเรื่อง safety เกินไปที่พ่อแม่มาช่วยจัดการอะไรทุกอย่าง ตอนเรียน ม . ที่ภูเก็ตวิทย์ ได้อยู่ห้องที่เลวร้ายของโรงเรียน แต่พอเราไปอยู่ ก็พบว่า เขาไม่ได้เลวร้ายอย่างที่คนอื่นคิด แค่เขาคิดไม่อยากเรียน เขาก็ไม่ได้เลวร้ายเรื่องอื่นๆ
- **อัส** (ลูกชาย).....
- **คุณหมอศุภ** โบว์อิง เป็นเด็กบ้านเรียนคนแรกของภูเก็ต ตอนนั้นยังไม่มีใครกล้า ถือว่าเขาเป็นคนบุกเบิก
- **คุณสาทร** ในตอนบ่ายเราน่าจะได้มาร่วมกันตั้งคำถาม ซึ่งคำถามนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ ไม่ใช่คำตอบ เราจะมาร่วมกันตั้งคำถามเพื่อสืบค้นร่วมกันว่า เราได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการจัดบ้านเรียนให้กับลูกๆเรา และจากคำถามนั้นเราก็จะค้นคำถามที่ลึกลงไป ซึ่งแต่ละคนก็ต้องค้นหาคำถามของตัวเองเอาไว้
- พักเที่ยง เมื่อเวลา ๑๒.๐๐ น. - ๑๓.๐๐ น.
- **เวลา ๑๓.๐๐ น. ภาคบ่าย**
- **คุณสาทร** ฉายวิดิทัศน์ เรื่องของมดที่ช่วยกันโดยการเกาะกันเป็นแพ เพื่ออพยพ ขนย้ายไปตามลำน้ำ และเรื่องของคุณเอกชัย วรรณแก้ว ที่พิการ แต่สามารถเรียนศิลปะตามความใฝ่ฝันของตนเองจนจบวิทยาลัยเพาะช่าง เพื่อเป็นแรงบันดาลใจในการพูดคุยเรื่องราวของ

บ้านเรียน โดยให้แต่ละครอบครัวกระจายกันไปจับกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนกับครอบครัวอื่นๆ

- ในประเด็น ดังนี้
- ๑. จากวิทัศน์ หากเปรียบเทียบกับจัดการศึกษาแบบบ้านเรียน เกิดปัญหา-อุปสรรค อะไรเกิดขึ้นบ้าง
- ๒. เราสามารถก้าวข้ามความยากลำบาก ปัญหา อุปสรรค เหล่านั้น ได้อย่างไร
- ๓. ความสำเร็จที่เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง
- จากนั้น รวมกลุ่มเล็กสี่กลุ่มเป็นกลุ่มที่ใหญ่ขึ้นสามกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนกันต่อใน ประเด็น ว่า
- ๔. เราค้นพบ(ศิลปะ)อะไรบ้างจากสิ่งที่เราทำ-เราพูดคุยกันเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบ บ้านเรียน
- และหลังจากการพูดคุยในกลุ่มแล้วก็บันทึกลงในกระดาษปรีฟ เพื่อนำเสนอ ดังนี้
- **กลุ่มที่หนึ่ง**
- ภาพแห่งความสำเร็จ พบว่า อยากให้ลูกมีความสุขบนหลักศาสนา, มีคุณภาพชีวิตที่ดี, มี ศักยภาพในการดำรงชีวิต ไม่สับสนในการดำเนินชีวิต และแนวทางในการจัดการศึกษาที่ ยืดหยุ่นและชัดเจนขึ้น การมีอิสระในการจัดการศึกษา
- คำถามหรือปัญหาที่พบบ่อยๆจากการทำบ้านเรียน คือ
- -การมองด้วยสายตาที่แปลกๆ และไม่เข้าใจว่า ทำไมต้องมาทำ เพราะการศึกษาทั่วไปก็มี อยู่แล้ว
- -ค่านิยมของสังคม
- คำตอบคือ
- -มองว่าการศึกษาทั่วไปไม่ตอบสนองการดำเนินชีวิต ดังนั้น ต้องมีความอดทน มุ่งมั่น หนัก เน้นในการดำรงชีวิตตามแบบที่เราเชื่อ-เลือก
- -หาข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นทางเลือก-ทางออกในการจัดการศึกษา
- -พยายามรณรงค์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องมีการพัฒนา ความชัดเจนในการจัดการ ศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพมากขึ้น
- -ร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครอง หรือระหว่างหน่วยงานกับผู้ปกครอง

- -มีศิลปะในการเชื่อมประสาน
- -ความรัก ความเข้าใจ ความร่วมมือ การมีส่วนร่วม การเชื่อมโยง โดยมีครอบครัวเป็นศูนย์กลาง
-
- **กลุ่มที่สอง**
- ที่เกิดขึ้น ปัญหาคือ
- -การไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัว /สังคม และหน่วยงาน(รัฐ)ที่เกี่ยวข้อง
- -ความไม่มั่นใจของพ่อแม่
- -การไม่มีข้อมูล ต้องค้นหาเอง
- -ความโดดเดี่ยว ไม่มีกลุ่ม
- -ความไม่มั่นใจของลูก ซึ่งเป็นผลจากคำถามของสังคมรอบข้าง
- การก้าวข้ามปัญหา อุปสรรค ที่เกิดขึ้น คือ
- -พ่อแม่ต้องหาความรู้ ข้อมูลเพื่อทำให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น
- -ความมั่นใจด้วยการมีกลุ่ม สร้างกลุ่มมีเพื่อนที่คิดเหมือนกัน มาช่วยสนับสนุนให้มั่นใจได้มากขึ้น
- -สำหรับตัวลูกเองที่เคยไปโรงเรียนมาก่อน ก็จะมีคำถามว่า จะไม่ไปโรงเรียนอีกแล้วหรือจ้ะจะอย่างไร ก็แก้ด้วยการลงมือทำให้ลูกเห็น
- -ทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว
- สิ่งที่เกิดขึ้นตามมา คือ
- -เกิดพัฒนาการของลูกทั้งทางวิชาการ(ความรู้)และทางสังคม(ไม่ได้แยก)ดีขึ้นเยอะกว่าที่คิด รู้ในสิ่งที่มีอยู่มากกว่าในตำรา
- -ความสัมพันธ์,ความเข้าใจกันในครอบครัวมีมากขึ้น
- -ลูกมีความมั่นใจ ความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น เขามีความมั่นใจ เช่น คนเล็กที่เรียนในโรงเรียนตลอด(ที่ตัวเองถามอยู่ทุกปีว่า ปีนี้สนใจจะออกมาจากโรงเรียนไหม)กับลูกคนโตที่เคยเรียนแบบบ้านเรียน ลูกคนเล็กนั้นกลัวคำสั่งของครู กลัวครูทำโทษ ไม่ยอมรับหากตัวเองไม่ทำตามทีครูสั่ง หรือทำนอกเหนือไปจากทีครูสั่ง

- -มีกิจกรรมที่ทำร่วมกันทั้งครอบครัว เกิดศิลปะ,ความสุขขึ้น
- **กลุ่มที่สาม**
- การทำบ้านเรียนนั้นเป็นวิถีทางธรรมชาติ ให้พึ่งพาตนเอง โดยอาศัยความเชื่อมั่น ความมั่นใจ สมัยก่อนพ่อแม่ส่งเราไปโรงเรียนตอนที่เรารู้ตัว แต่ปัจจุบันนี้ถูกหลอกให้เชื่อไปก่อนนั้นดี และเด็ก ๆ นั้นก็เก็บความทุกข์ระทมจากการไปอยู่ไปพบที่โรงเรียนเอาไว้มากมาย มาสามารถมาบอกพ่อแม่ได้ เด็กยังไปโรงเรียนยิ่งโง่งงทุกวัน เพราะโรงเรียนชอบคิดให้เด็ก หากอยู่บ้านเขาจะคิดเองว่า วันนี้เขาจะทำอะไร เขาคิดเองได้เก่งกว่า
- ปัญหาที่พบ
- -เขาเบื่อง่าย เราเล่นกับเขาทั้งวันไม่ได้เมื่อเขาต้องการให้เราเล่นกับเขา
- -พ่อแม่คาดหวังมากมายที่จะให้เขาทำอะไรได้มากกว่าที่เขาทำได้ ทำได้ไม่เท่าที่อยากได้
- -เวลาของเด็กที่ทำบ้านเรียนไม่ตรงกับเวลาของเด็กที่ไปโรงเรียน ก็อาจจะขาดเพื่อน
- -การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- -กฎระเบียบที่ค่อนข้างเคร่งครัด แข็งตัว
- -การเปลี่ยนแปลงผู้รับชอบ (ศน.) ซึ่งอาจส่งผลในความเห็นใจ,ความเข้าใจของข้อมูล,การรับรู้
- การก้าวข้าม
- -ค้นหาว่ามีการจัดกิจกรรม/เวทีที่ไหนเพื่อพาลูกไปร่วม
- -หากิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเหมาะกับลูก
- -หาเพื่อนในวัยเดียวกันให้ลูก
- -ทำความเข้าใจกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องในเรื่องข้อจำกัด,ความต้องการ,การสื่อสารฯ
- -แสวงหาจุดร่วม,ความร่วมมือจากลูกและทุกฝ่าย
- -พูดคุยกับลูกอย่าปล่อยให้ทิ้งไว้
- -หาเวลาอยู่กับเขาให้มากขึ้น
- การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นและความสำเร็จ

- -เกิดความสุขภายในครอบครัว
- -ความผูกพัน-ใกล้ชิดในครอบครัว
- -ความรับผิดชอบในตัวเอง ความมีวินัยของลูก
- -การสื่อสารด้วยความไว้วางใจภายในครอบครัวมีมากเพราะใกล้ชิดกัน ลูกกล้าพูด กล้าบอกกับเรา
- -ความเข้าใจกันซึ่งกันและกัน
- ข้อเสนอแนะที่ถือเป็นศิลปะในการทำบ้านเรียน
- -เรียนรู้ด้วยความรัก ความเข้าใจ
- -การประเมินเป็นระยะเพื่อปรับความเหมาะสม
- -คุย,สื่อสารกับเจ้าหน้าที่(ศน.) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่น เข้าใจกัน
- ซึ่งสำหรับกลุ่มนี้ **คุณหมอศุภกฤต** ได้เพิ่มเติมว่า มันไม่ใช่เรื่องง่ายที่เราจะสามารถดึงเอาทุกเรื่องที่เราใช้เวลาเป็นสิบปีในบ้านเรียนออกมาในเวลาเพียงสอง-สามชั่วโมง ซึ่งจากช่วงแรกๆที่อาจมีความยากลำบากอยู่บ้าง จนมาถึงปัจจุบันก็น่าจะคลี่คลายไป รวมทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของ สพป. ภูเก็ต ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเรื่องเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในปัจจุบัน
- แต่ว่า ถ้าอย่างน้อยๆเรารู้ว่าเราต้องการอะไร จะทำอะไรบ้าง ก็อาจจะทำให้เราพบความยืดหยุ่นตามแบบที่เราเป็นได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นแปดสาระวิชาตามแบบที่บ้านเราหรือตามแบบที่ ศน. ต้องการเท่านั้น ทำให้บ้านเรียนทุกบ้านสามารถเป็นแบบที่ตนเองเป็น-ต้องการได้
- จากนั้น **คุณอรรณพ** ได้แนะนำฐานข้อมูลใน website และ facebook:Homeschool Network เกี่ยวกับคำถามพื้นฐานที่พบเห็นบ่อยๆ เช่น คำ homeschool อย่างไร
- และสมาชิกทุกคนที่เข้าไปใน web ก็สามารถเขียนบันทึก-บทความได้เลย เป็น portfolio ที่สามารถบันทึกให้คนอื่นเรียนรู้จากเราได้ ซึ่งก็สามารถส่งให้ทางเขตพื้นที่ฯได้ เป็นร่องรอยการเรียนรู้ ซึ่งกำลังเตรียมจะทำให้ทางเขตพื้นที่ฯเข้ามาด้วย อยากชวนให้ทุกคนเขียนบทความ เพราะ website ที่ไม่มีข้อมูลคงไม่มีใครอ่าน เราอยากให้มีการเขียนข้อมูลบทความให้มากขึ้นเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน พยายามช่วยกันเขียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์แน่นอน ทั้งต่อเรา ต่อลูก ต่อสำนักงานเขตพื้นที่ฯ
- ซึ่งมีการแลกเปลี่ยน ชักถาม ว่า

- Q มีอะไรแตกต่างระหว่าง website และ facebook
- A ข้อมูลใน facebook นั้นหาได้ และเป็นการสนทนาตอบโต้กัน จึงอาจจะต้องมาเรียบเรียงใหม่ ถ้านำไปเขียนเป็นบทความใน website ซึ่งน่าจะเกิดประโยชน์ให้เกิดการเอาไปใช้ได้ ทั้ง สพล.ก็จะรับรู้และรู้จัก homeschool มากขึ้น
- Q มีค่าใช้จ่ายไหม
- A มีแต่น้อยมากในกรณีที่มีคนเข้ามาใช้เยอะๆ ซึ่งน่าจะอีกนานที่จะมีคนเข้ามาใช้ขนาดนั้น
- Q กรณีที่เป็น clip หรือเป็นวิดีโอละ
- A ค่อนข้างกินพื้นที่มาก ควรเอาลง youtube ก่อน แล้วค่อยดึงมาจาก youtube
- Q ถ้าทางนี้จัดพื้นที่ไว้ แล้วให้แต่ละครอบครัวที่ทำบ้านเรียนใส่ข้อมูลเข้าไปเลย ให้มีรายชื่อครอบครัวที่ทำบ้านเรียนพร้อมข้อมูลพื้นฐานที่มีว่าอยู่ที่ไหน ทำอะไรอยู่ จะดีไหม ช่วยเขียนให้
- A ก็พยายามทำเช่นนั้น เพราะตอนนี้เราก็มีข้อมูลเกี่ยวกับบ้านที่ทำบ้านเรียนมาเท่าที่รู้ แต่อย่างที่เราต้องเขียนกันเอง เมื่อสมัครสมาชิกแล้ว ก็จะขึ้นพื้นที่ส่วนตัวของเราให้เข้าไปเขียน โดยใช้ชื่อ Homeschool Network ซึ่งถ้าอยากจะดูว่าใครทำอะไรบ้าง ก็ให้ค้นหาด้วยชื่อคนนั้นที่เป็นสมาชิกอยู่ ก็จะขึ้นข้อมูล-บทความของคนนั้นๆ
-
-
- **วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๕**
- **เวลา ๐๙.๓๐ น.**
- เริ่มต้นด้วยการบอกเล่าเก้าสิบถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นในขณะนี้ของแต่ละคน
- **คุณอำไพ** รู้สึกดีทุกครั้งที่ได้มาเจอกัน
- **คุณแฉ่ว** ไม่ได้ทำบ้านเรียน แต่อยากมาดูว่าเขาทำอะไร รู้เรื่องจาก fb.
- **คุณอ้อ** วันนี้มีน้องใหม่มา เมื่อวานคุยเสร็จแล้ว กลับไปก็คุยกันต่อ จากที่ท่านรองฯพูดไว้ว่า ถ้าเราไม่เริ่มทำด้วยตัวเราเองก็จะช้า วันนี้ก็เลยมานั่งปรึกษากัน เห็นด้วยกันว่า จะมีการมองหาคณะทำงานของบ้านเรียนเรามาช่วยกัน เพราะทางเขตฯและเจ้าหน้าที่ฯก็ค่อนข้างมีงานประจำมากมาย ถ้าเราช่วยกันก็จะทำให้เราเดินไปด้วยกันได้ดีขึ้น
- **หมอสุภ** ยังไม่คิดอะไร

- **คุณนา** เมื่อคืนคุยกัน เราก็คิดว่าเราจะช่วยคนที่เข้ามาทำบ้านเรียนใหม่ได้อย่างไร ดังนั้นวันนี้ถ้ามีอะไรที่คิดว่าเราจะช่วย ได้ก็ยินดี เพราะเด็กจากบ้านเรียนนั้นจะเป็นคนที่ช่วยเหลือตนและสังคมได้
- **คุณ(อรรณพ)ตี** อยากขอเวลาแนะนำเรื่อง demo ใน website ต่อ
- **คุณตุน** วันนี้ถ้าจะมีการคุยกันต่อก็อยากอยู่ด้วย
- **คุณป๋ม** ลูกสาวอยากให้เราทำ แต่คุณแม่ยังไม่ได้ทำ
- **คุณสมาลี(เอียด ญ.)** คิดตรงกันแต่ไม่ได้ร่วมคุยเมื่อคืนในเรื่องการประเมินและ ศน.ที่หายไป
- **คุณฟารียะ** ยังไม่ค่อยเข้าใจอะไรนัก
- **คุณมยุรี (เอียด)** วันนี้เน่ิงมาก ไม่รู้สึกเอนเอียง ดูเหมือนว่าเป้าหมายเราไม่ไกลแล้วขอบคุณมากที่ให้กำลังใจ
- **คุณอาลี** ทำหน้าที่เป็นผู้ฟังที่ดี
- **คุณกอดิสิน** เพิ่งมาใหม่ ขอคำแนะนำด้วย เพราะยังค่อนข้างไม่ค่อยเข้าใจเท่าไร
- **คุณโสภณ** แม้ ศน.จะเกษียณไปแล้ว งานราชการก็ยังคงเดินต่อไปได้ เป็นเรื่องดีที่เราจะเตรียมตัวในส่วนของเรา
- **คุณสาทร (เอียด)** มาที่นี้รู้สึกคุ้นเคย เหมือนได้มาบ้าน
-
- และคุณสาทรได้นำเสนอว่า **จากเมื่อวาน ได้มีการรวบรวมเอาสิ่งที่เราได้ค้นพบ หรือพูดถึงกันไว้ ดังนี้**
- **๑.การทำบ้านเรียนเพื่อแก้ปัญหาสุขภาพของลูก**
- **ไม่ว่าเด็กจะเก่งเพียงไหน ถ้าขาดความรัก ความเข้าใจชีวิตก็อาจพลาดได้**
- **๒.ความใกล้ชิดกับลูก**
- **บ้านเรียนเป็นคำตอบได้ในเรื่องนี้**
- **๓.ฐานการเรียนรู้**
- **กว้างมาก เปิดออกไปอย่างไม่มีขอบเขต**
- **๔.ได้แลกระหว่างเรื่องเงิน,ธุรกิจ กับคุณภาพชีวิต ความเป็นมนุษย์ของลูก**

- ๕.การเดินทางไปด้วยกันทั้งครอบครัว
- ๖.การเรียนรู้ด้วยกัน
- บางอย่างเรายอมรับว่าโง่กว่าลูก หากเรายอมรับเช่นนี้ตัวตนก็น้อยลง
- ๗.การได้เจอคนเยอะมากมายหลายรูปแบบ
- ๘.ไม่อยากให้ลูกสับสนในการดำเนินชีวิต
- ๙.ให้ลูกมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี
- ๑๐.การเชื่อมประสาน
- จิตใจที่มีความรัก ความเมตตา สามารถทำให้เกิดศิลปะในการเชื่อมประสานกับคนอื่น ๆ ได้มากขึ้น
- ๑๑.การส่งลูกไปโรงเรียนทำให้ลูกโง่ขึ้น
- การสอนแต่คำตอบ คิดแทนทำให้เราพึ่งตัวเองได้น้อยลงการทำบ้านเรียนทำให้เกิดความเข้าใจชีวิต เอาชีวิตเป็นตัวตั้ง ไม่ใช่เอาวิชาการเป็นตัวตั้ง
- ๑๒.การสื่อสารด้วยความไว้วางใจ
- ๑๓.การทำบ้านเรียนตามบริบท ตามสไตล์ของเราเอง
- ไม่ขึ้นกับหลักสูตร ความตายตัวของข้างนอก เกิดจากความเข้าใจในอัตลักษณ์ของเด็กแต่ละคน ซึ่งต่างจากการถูกครอบงำด้วยระบบทุน ระบบบริโภคที่พยายามทำให้คนเหมือนกันทั่วโลก ลิ้มวิถีที่ดีงามของเรา
-
- ต่อจากนั้น เป็นวงสนทนาในเรื่องรูปแบบของการทำบ้านเรียน โดยเริ่มจากรุ่นพี่ที่ทำบ้านเรียนใน จ.ภูเก็ต มาก่อน
- คุณเอ๋
- เริ่มต้นเราต้องไตร่ตรอง ทบทวน ทดลองก่อนที่จะนำไปใช้กับลูก เช่น เรื่องธรรมะ เมื่อเราทดลองทำก่อน เราจึงได้รู้ เมื่อเกิดการใคร่ครวญก่อน ซึ่งถ้าเราแค่ไปส่งลูกที่โรงเรียนเราคงไม่มีโอกาสเช่นนี้
- เมื่อเราเห็นว่าอะไรเป็นของจริง แยกได้ชัดว่าอะไรเป็นของจริงไม่จริง เพราะฉะนั้นในระหว่างที่เราเดินทางไปพร้อมกับลูกนี้ ลูกและเราก็เดินทาง เรียนรู้ไปพร้อมกัน ในขณะที่เราเห็นพัฒนาการของลูก บางอย่างที่เราเห็นลูกมันก็ทำให้เราสะท้อนคิด เราก็เปลี่ยน อย่าง

เช่น เรื่องกินเจ ตามโชกุน ที่เคยเลี้ยงเปิดแล้วไม่กินเปิด ซึ่งส่งผลต่อครอบครัว คุณตาคุณยาย ฯ

- สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เล็กๆที่เราได้จากการทำบ้านเรียน และเราอาจเปลี่ยนโลกได้นะคะ
- **คุณนา**
 - ถ้าเราส่งลูกไปโรงเรียน เราคงไม่ต้องพยายามหาความรู้ เพราะเราจะคิดว่ามันไม่ใช่หน้าที่ ในระหว่างที่เราทำบ้านเรียนนั้น เราถูกกระแทก มันบอก มันสอนเราว่า วิธีที่เราเป็น เราทำนั้น มันต้องแก้ไข ฟังก่อน เราต้องคิดก่อนที่จะตัดสินใจ จะทำ แล้วจากที่เราทำเช่นนี้ เราก็พบว่า บางอย่างของเขามันเป็น ถ้าเราส่งลูกไปโรงเรียนคนอื่นที่เป็นครูเขาจะมองเห็นตรงนี้ของ ลูกเราไหม ทั้งที่มันมีค่า **การที่เขาเป็นนักคิด คิดก่อนที่จะลงมือทำ เราดีใจ** อยากให้ทุกคน มีตรงนี้ ซึ่งก็ต้องอดทนและขยัน
- **หมอศุภ**
 - แก่นของบ้านเรียนจริงๆได้ถูกพูดไปตั้งแต่เมื่อวานโดยพี่เอียดแล้วว่า **บ้านเรียนคือ วิถีชีวิต** แม้กระทั่งส่งลูกไปมหาวิทยาลัยแล้วยังบ้านเรียนกับลูก ซึ่งคิดเช่นกันว่า **บ้านเรียนไม่ใช่ การจัดการศึกษา หากเป็นวิถี การใช้ชีวิต สิ่งที่เราต้องทำคือ ว่า เราจะทำอะไรกับมัน ซึ่ง ไม่ใช่แปดสาระ การสอนหลักวิชาการ**
 - เราได้พูดถึงแก่นกันไปแล้วเมื่อวานนี้ เพียงแต่ไม่ได้ หยิบมาเป็น หัวข้อ หรือ เน้นกัน ชัดเจน
- **คุณtima(ตุน)**
 - ถ้าไม่ได้อยู่กับลูกทั้งวัน เราก็อาจจะขาดการเห็นว่าลูกมีพัฒนาการไปอย่างไร การที่เราไม่ต้องบอกต้องสอนแต่เด็กเขาสามารถเรียนรู้ได้เอง ถ้าไปโรงเรียนแม้จะเป็นโรงเรียนแบบ บูรณาการหรืออะไรมันก็ยังมีการอบ ไม่ว่าจะเรียนจากหนังสือ ฯ หรืออะไร มันก็มีขอบเขตว่า เด็กต้องรู้อย่างนี้ คิดอย่างนี้ แต่ถ้าอยู่กับตัวเอง ซึ่งสอนน้อยมาก ก็พบว่าเขาพูดออกมาเอง เช่น เรื่องการรับประทานอาหาร เขาก็สามารถชิมชั้ ปฏิบัติได้ รู้ว่าปลูกต้นไม้ดี ต้องกินยา สมุนไพร ฯ
- **คุณจีราพัชร(เอียด ญ.)**
 - ไม่ต้องเครียดอะไรเลย ชีวิตเราเป็นอย่างไรเราก็ทำไป **ทุกอย่างที่เป็นชีวิตประจำวันนั้นแหละคือหลักสูตรของเรา** คือ ทุกอย่างคือหลักสูตรของเราหมดเลย เมื่อก่อน เข้ามาทำบ้านเรียน แปดสาระทำเลย แต่พอปีที่สอง ขอ สน.เลยว่าขอทำเป็นกลุ่มประสบการณ์ ไม่ทำแล้วแปดสาระ เป็นการเรียนรู้เฉพาะหน้าทั้งในรถ ดูทีวี การทำครัว เราสอนลูกได้เยอะมาก จากทุกอย่างในชีวิตของเรา

- เมื่อเราทำบ้านเรียนไปเรื่อยๆ เราจะพบว่าเราไม่ต้องสอนลูก ลูกจะอยากเรียนเองเมื่อเขามีความพร้อม เขาจะขอเรียนเอง แล้วเราก็จะพบว่า เราไม่ใช่ผู้รู้เราเป็นเพียงผู้จัดการ ผู้อำนวยความสะดวกให้ลูกอย่างเดียว คนที่รู้ ศึกษาก็คือ ลูก เวลาของเขามีเหลือเพื่อ 'ไม่มีใครมาบังคับว่าหมดเวลาแล้วนะ ต้องเลิก'
- **คุณมยุรี(เอียด)**
- **ลูกจะนำทางเราในการเรียน** สิ่งที่แม่ทุกคนอยากได้ คือ ลูกเป็นคนดีอย่างที่ควรทำ
- เรามีแบบแผนการใช้ชีวิตอยู่แล้ว เราต้องหาปัจจัยในการดำเนินชีวิตให้ได้ อิสลามต้องมีแบบแผนในการใช้ชีวิตแบบนี้จึงจะเป็นคนดี ซึ่งอาจจะมีมาตรฐานไม่เหมือนกัน เราต้องหาทางเลือกในการดำเนินชีวิต
- สุดท้าย ดีใจที่ลูกตอบสนองในการดำเนินชีวิตทุกวัน มันให้กำลังใจและมั่นใจว่า เราทำได้เป็นคนดีได้ในทุกๆวัน
- **คุณภิญโญ**
- ผ่านมาปีเดียว ถือว่าเป็นที่พอใจ ถ้าตั้งเรื่องความเป็นอิสระ เปรียบเทียบเหมือนเราเก็บลูกสัตว์มาเลี้ยง ถ้าเราเลี้ยงในฟาร์ม มีการฉีดวัคซีน ฉีดยา อะไรต่างๆ ซึ่งต่างไปจากสัตว์ที่อยู่ตามธรรมชาติ เขาจะดูแลตัวเองด้วยน้ำลายของเขายามมีบาดแผล ดังนั้นถ้าเป็นสัตว์เลี้ยงเชื่องๆอยู่นานตามกติกา ตามเวลา เราก็จะทำอะไรเองไม่ได้ แต่สัตว์ตามธรรมชาติที่ไม่เหมือนกับสัตว์เลี้ยงอื่นๆ อาจถูกเรียกว่า เป็นแกะดำ หากที่จริง คือ ม้ามิด ไม่ใช่แกะดำ
- ถ้าเราเห็นกระดาดขาวรอบๆจุดดำในกระดาดนั้นคือ เรามองเห็นสิ่งดี ความเป็นไปได้
- **คุณอาลี**
- **เห็นลูกมีความสุขกับการที่เรียนอยู่กับบ้าน** ก็ถามเขาเหมือนกันว่า ลูกจะไปโรงเรียนไหม เหมือนลูกของน้องๆที่ไปโรงเรียนอยู่ประจำ เขาก็ตอบว่า ไม่ไป จะอยู่บ้าน เช่นคำถามที่ว่า แล้วลูกจะอยู่ในสังคมได้ไหม หากที่รับรู้ คือ ลูกไม่เคยขาดตรงนี้ไปเลย พอตอนที่น้องๆเขากลับมาจากโรงเรียน เขาก็ใช้ชีวิตเป็นปกติเล่นกันเป็นปกติ
- **คุณบุญ**
- จากประสบการณ์ที่ทำบ้านเรียนมาด้วยระยะเวลาไม่ยาวมาก แต่ประสบการณ์ที่ลูกได้รับมันดีมาก คือ **เมื่อเราปล่อยเด็กเมื่อเด็กแข็งแรงพอเขาก็จะพบศักยภาพของเขา เขาจะดูแลตัวเองได้**
- **พ่อแม่คือส่วนที่สำคัญที่สุด** เพราะจากสิ่งที่เด็กได้รับ คือ คำถามที่เจอบ่อยๆ แล้วเด็กเขาก็จะเกิดความไม่มั่นใจ ตัวผู้ปกครองเองก็จะพบว่า เราต้องนิ่งขึ้น คราวนี้ความเป็นครูมันมาอยู่

ที่ตัวเรา อย่างบุญเองเมื่อพบว่าบางเรื่องที่เรากับพร่องเราต้องไปหาคุณครู หรือพี่ที่เขารู้เรื่องมากกว่าเรา

-
- **คุณสมาลี**
- เน้นความรัก ความเอาใจใส่ ธรรมชาติของมนุษย์
- ปัญหาที่ตัวเองเคยเจอ แล้วสุดท้ายที่เราผ่านมาได้ เราก็เอามาคิดว่า ทำไมเราผ่านมันมาได้ เมื่อเรามีลูกเราจะทำอย่างไร
- ทำไมคนอื่นเขาไม่คิดเหมือนเรา แต่เมื่อลูกไปโรงเรียนอะไรหลายอย่างที่ลูกได้มาเราไม่ต้องการ ไปรับไปส่งลูกตลอดเวลาลูกมีปัญหากับเพื่อนก็ฝากความสันติไปให้กับเพื่อนคนนั้น มองสังคมข้างนอกแล้วมากลัวกับลูกเราเอง
- จากที่ลูกมาเล่าให้ฟังเรื่องของเพื่อนที่โรงเรียน มันอาจไม่หนักสำหรับคนอื่น แต่หนูรับไม่ได้ รู้สึกว่า มันไม่น่ามาโดนที่ลูกเรา อย่างเรื่อง ดุสือลามก (ตอนอยู่ ป.๒) จนถึงว่า ลูกไม่ต้องไปโรงเรียนแล้วแหละ พูดถึงเรื่องบ้านเรียนขึ้นมา ซึ่งเหมือนอัลเลาะห์ให้ทางเลือกเรา ตั้งแต่ยังไม่มีการนี้ มีเพียงเรื่องตามอัธยาศัย และคำถามที่ว่า แล้วถ้าเราเป็นอะไรไป ลูกลอยนะ ใครจะมารับผิดชอบต่อ ตัวเองก็จบแค่ ม.๖ จะสอนได้หรือ
- ลูกเราความรู้เหมือนกันกับเขา พอไปสอบกับเขา เด็กบางคนยกมือบอกว่า คุณครูบทนั้นยังไม่ได้อ่านเลย แต่ลูกเรากลับสอบได้ **เพราะพ่อแม่สนใจ เด็กก็เกิดความรักที่จะเรียน ได้หนังสือมาวันแรกอ่านหมดเลย**
- **คุณสาทร**
- **เราต้องเอื้อให้ลูกเราได้พัฒนาตัวตนของเขาในสิ่งที่เขาเลือก เขาเชื่อ เราก็ต้องเดินทางร่วมไปกับเขา บางครั้ง ความเป็นพ่อแม่ก็จะรู้สึกว่าเรามีอำนาจเหนือเขา เป็นปกติของระบบอำนาจ สำหรับครอบครัวก็ไม่ต่างกัน เราจะเรียนรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นพ่อแม่ต้องเปลี่ยนก่อน ถ้าเรายังไม่เปลี่ยนก็เป็นเรื่องยากที่เราจะไปสอนได้ ตัวเราเองต้องเป็นหนึ่งเดียวกับการพูดและการแสดง**
- จากที่เคยทำวิจัยเรื่องการทำบ้านเรียนมา ทั้งกับครอบครัวคริสต์ พุทธ มุสลิม ก็พบว่า แต่ละคนมีวิถีทางของตนเอง พ่อแม่ก็ต้องทำหน้าที่ช่วยเหลือให้ลูกๆได้ทำ ได้เติบโตตามแบบของตัวเอง ทั้งจากครอบครัวของอาหาร ที่มีลูกสี่คนที่มีความชอบไม่เหมือนกันเลย, ครอบครัวของนักกิจกรรมที่ นครศรีฯ ที่ทำงานกับเด็ก-เยาวชนเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการทำบ้านเรียน, ครอบครัวของคริสต์ที่ชุมพร ซึ่งทำงานกับเด็กที่ขาดพ่อแม่ หรือครอบครัวมีปัญหา ลูกของตัวเองที่โตกว่าก็มาช่วย และบางครั้งก็ส่ง

ลูกไปเรียนรู้จากครูต่างๆ เช่น ไปเรียนรู้เรื่องละครกับครูช่าง(ชลประคัลภ์) หรืออย่างครอบครัวการาบ ที่สนใจเรื่องเกษตรทางเลือก การเพาะปลูกต่างๆ ลูกก็สนใจเรื่องพืชสมุนไพร ส่วนสำหรับตัวเองที่สนใจ ทำงานเรื่องการศึกษาทางเลือก ส่งเสริม

- เราต้องรู้ว่าตอนนี้เราอยู่ที่จุดไหน เราเดินทางมาถึงไหนแล้ว เราค่อนข้างจะกลัวถ้าจะต้องก้าวออกจากสิ่งที่เรารู้แล้วพบว่าเราไม่รู้ ซึ่งเมื่อเราพบว่าเราไม่รู้ เราจะน่ารักขึ้น เราจะถ่อมตัว อ่อนน้อมลง
- **คุณอำไพ**
 - จะสนับสนุนความคิดของอาจารย์ว่า **เด็กแต่ละคนมีความคิดเป็นของตัวเอง** เด็กบางคนอาจไม่คิดอะไร แต่ลูกของเราอาจจะกระตือรือร้นใจมากแล้วเขาสะสม ซึ่งเหมือนตอนนี้เมื่อมาเรียนบ้านเรียนเขาไปได้แล้ว เวลาที่เราดูเขา เขามอง เขาดูเรา ว่าที่เราอ่านหนังสือธรรมะนั้น เราจะสามารถผ่านไปได้ บรรลุได้ เราต้องผ่านเขาไปก่อน
- **คุณบุญศิริ**
 - **ไม่ใช่เราจะใส่ให้ลูกอย่างเดียว ลูกจะเป็นแบบฝึกหัดให้เราด้วย** การที่ได้เข้ามาพร้อมกับบ้านเรียนทำให้เราได้รับโอกาส เหมือนลูกคนเล็กที่อยู่โรงเรียน อยู่โรงเรียนไหนเราก็จะไปเข้าไปร่วมกับโรงเรียนนั้นด้วย ถ้าเข้าไปในระบบโรงเรียนนั้น ครูก็จะดู ดุมาก ๆ ด้วย เราก็แก้ด้วยธรรมะในระดับหนึ่ง เราไม่สามารถแก้ที่เขาได้ แต่เราแก้ที่เราได้
- **คุณแฉั่ว**
 - มีลูกคนหนึ่ง ชื่อน้องสีน้ำ พ่อแม่ต้องอดทน หาข้อมูล ตัวเองเป็นคนใจร้อน แต่เราก็ได้เรียนรู้พร้อมลูกด้วย ว่า การดู หรือความใจร้อน ไม่ได้ช่วย ต้องฟังเขามากขึ้น แต่อาจจะทำไม่ได้ถึงพวกพี่ๆที่มีการหาข้อมูลมาช่วย
 - ซึ่งก็อาจจะมองหาต่อไป อาจจะเป็นระยะต่อไป หรือบ้านเรียนในเวลาหลังโรงเรียน
- **คุณอ้อ**
 - **บางอย่างที่เราไม่กล้า แต่ลูกกล้า** เราก็ต้องเรียนรู้นะ เราก็ต้องส่งเสริมและยอมรับ เช่น การใส่เสื้อผ้าตามสีวัน ซึ่งเขาก็มีเหตุผลว่า ประหยัด เรียบง่าย
 - **พอเราใส่ใจในเรื่องที่เขาเป็น เขาคิด เราก็จะพบว่า มันมีคุณค่า**
- **คุณนา**
 - ตอนแรกที่เราทำบ้านเรียน เราก็คิดถึงเรื่องแปดสาระวิชา ก็มีการคิดทำกลุ่มที่จะช่วยเหลือกัน ใครจะมาช่วยสอนวิชา..... หรือแม้แต่พี่จะช่วยสอนน้อง ซึ่งถ้าใครสนใจ มีไอเดียก็เสนอได้

- เวลาที่เราเป็นห่วงเรื่องจะถูกตรวจสอบรายวิชา ก็ให้เขียน ให้บันทึก ให้หาเหตุผลว่า ทำไมเราถึงดูรายการนี้ เราเรียนรู้อะไร ซึ่งต้องทำสม่ำเสมอ
- **คุณดี**
- คือเราคิดมาก แต่เด็กไม่ต้องคิดอะไรเลย เขาไม่ติดกรอบ ทำเลย
- **คุณป๋ม**
- คือเรามีลูกสองคน เป็นคนละเพศ แล้วเราก็ทำทุกอย่างเอง ไม่ทัน
- **คุณดี**
- เราจะทำบ้านเรียนจนเขาโต เพราะเชื่อในการตัดสินใจของเขา เขาก็เป็นคนหนึ่งที่มีความมั่นใจมากๆ
- **คุณเอี้ยด(ญ)**
- เด็กพอเขาโตแล้วเขาตัดสินใจได้ เขาก็จะเข้าไปในระบบเอง และชอบเป็นนักกิจกรรมที่โรงเรียน ส่วนอีกคนที่เป็นบ้านเรียนแม่พี่คะยันคะยอมให้ไปเรียน เขาก็ไม่เรียน เขาก็พอใจในบ้านเรียน แต่ก็ไปหาผู้รู้ เราอย่าคิดว่า เขาไม่รู้อะไร เราเพียงไปหาผู้รู้ แหล่งเรียนรู้ให้เขา เขาก็จะไปหาเอาเอง โลกมันเปลี่ยนทุกวัน ให้เขาตัดสินใจเองว่าเขาจะเป็นอะไร เลือกอะไร เราแค่ให้ข้อเสนอแนะไป เราไม่ไปบล็อกลูกเขา แต่ที่โรงเรียนนั้นเต็มหมดเวลาๆๆ คราวนี้เด็กก็ทำอะไรไม่เป็นขึ้นเป็นอัน ไลน์ก็ไม่เสร็จ ไลน์ก็ไม่เสร็จ แต่เด็กบ้านเรียนนั้นเวลาเป็นของเขา
- **คุณสมาลี**
- เด็กนั้นถ้าพ่อแม่ใส่ใจ มีเวลาให้เขา ทำอะไรไปพร้อมกับเขา เราก็ค้นพบว่าเมื่อเราอยู่กับเขา มีเวลาให้เขา เขาก็ไม่ได้สนใจที่จะไปเผ่าดูทีวีอะไรมากมาย บ้านเรียนคือชีวิต บางสิ่งบางอย่างที่ไม่ได้สอนเขาก็เรียนรู้เอง แม่ชอบอ่านหนังสือ ลูกก็จะชอบอ่านหนังสือ เคยถามอาจารย์คนหนึ่งว่า จะต้องทำอะไรบ้างในการทำบ้านเรียน อาจารย์ตอบว่า ไม่อยากเลย เพียงให้อ่านหนังสือ การติดต่อทัศนนั้นมันเป็นเพราะไม่มีอะไรจะทำ มันเบื่อ บางทีลูกก็ส่งสารน้องที่ไปโรงเรียน เพราะต้องนั่งป้อนข้าวในรถ
- ไม่ใช่ที่เราต้องสอนเขาเสมอไป บางทีเขาก็มาสอนเรา บ้านเรียนไม่มีวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ เรียนรู้ได้ตลอดเวลาไม่เหมือนเด็กโรงเรียนที่มีวันเสาร์-อาทิตย์ แต่ลูกเราวาดภาพได้ทั้งวัน ถ้าเป็นเรื่องที่เขาชอบเขาก็จะทำ เช่น เรื่องอาหาร ทำกับข้าว การเรียนรู้มันเรียนได้ถึงก่อนนอนเลยนะ อยากให้ลูกเป็น center เขาจะเป็นคนเลือกเอง
- **คุณมยุรี(เอี้ยด)**

- **การทำบ้านเรียนมันเหมือนการปลุกวิญญาณความเป็นแม่ให้กระตุ้นกระชวย** มีบางคนถามว่า ลูกเชื่อหรือ เพราะปกติลูกจะเชื่อครู ไม่เชื่อเรา แต่เมื่อลูกอยู่กับเรา ลูกจะไม่เชื่อเราหรือ บางทีเราก็อธิบายให้ใหม่กว่า เราต้อง acting ใหม่บ้าง ดีกว่าจะส่งบทบาทนี้ไปให้คนอื่นเล่นแทนเรา
- **คุณคอดี๊ะ**
- บางทีเรื่องบ้านเรียนไม่ได้อยู่ที่พ่อแม่ แต่อยู่ที่คนอื่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย
- ตอนนี้มีสองแผน คือ แผนเรื่องศาสนา แต่เขาบอกว่า ไม่ได้นะ ต้องเน้นแปดสาระ เขาพูดทำนองว่าความรู้เรานั้นไม่พอที่จะสอนลูก ก็มีคนองคนที่เขาส่งหลักสูตรไปให้ทางเขตฯอ่านส่งไปแล้วแต่แผนการสอนก็ไม่ได้ทำตามที่เราส่งไป แต่พอฟังเห็นแต่คนต่อสู้อยู่ ก็รู้สึกดี ก็มีกำลังใจขึ้น
- **คุณนา**
- **เราต้องคิดให้ได้ว่าจะอะไรที่สำคัญต่อเด็ก ไม่ใช่เพียงวิชาความรู้**
- **คุณมยุรี(เอียด)**
- เขาก็มองว่าเป็นการเน้นเรื่องศาสนา การดำเนินชีวิตมากกว่า ไม่เป็นห่วงลูกหรือถ้าลูกอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้
- **คุณนา**
- แล้วคุณไม่เป็นห่วงหรือถ้าลูกเห็นแต่เพียงจุดเล็กๆ
- **คุณอ้อ**
- แต่เราอาจจะต้องหาคนอื่นที่ดูแลแทน คนอื่นที่เข้าใจเรา น้องไม่ได้บอกหรือว่า.....
- **คุณคอดี๊ะ**
- ก็บอกไปแล้ว มาพูดกับเจ้าหน้าที่ แต่เจ้าหน้าที่ก็บอกว่า ไปศึกษามาก่อนนะก่อนที่จะทำ
- **หมอศุภ**
- เอาแผนมาเสนอเขาไหมครับ
- **คุณคอดี๊ะ**
- เรามีปัญหา คือ เรานั้นสอนลูกไม่ไหวแล้ว ช่วงนั้นแพททองแล้ว เลยต้องส่งลูกเข้าโรงเรียน
- **คุณอ้อ**

- **ให้พ่อแม่ตั้งใจก่อน** ปัญหาอื่นๆเป็นปัญหากลางในที่เรามาช่วยกันได้ ตอนนี้ที่เรา กำลังจะตั้ง คณะทำงาน ก็ถ้าน้องเขามาร่วมด้วย เราก็จะหาผู้รู้ทางราชภัฏมาช่วยประเมิน หากคนที่มีความรู้มาช่วย
- **คุณเอียด ญ.**
- เราจะตั้งของเราเอง ซึ่งมีอยู่ในตัวร่างอันใหม่
- **หมอศุภ**
- ดังนั้น ถ้าเขาอนุญาตให้เราทำ เราเสนอคณะกรรมการขึ้นไปแล้วเขาอนุมัติให้เราทำ เราก็จะทำได้
- **คุณนา**
- น้องอาจจะต้องทำแผนมาช่วยกันดู
- **คุณภิญโญ**
- ของ กศน. นั้น ส่งแผนเอาครึ่งปีแล้ว เขายังอนุมัติเลย แผนนั้นมาดูแล้วอาจช่วยกันก็ได้
- มีนิทานเล่าให้ฟัง เหมือนเศรษฐีไปเห็นคนตกปลาอยู่แล้วถามว่า เมื่อไรจะเกษียณ คนตกปลาก็ตกไปเรื่อยๆไม่ต้องรอเวลาว่าจะเกษียณเมื่อไร ตกไปก็มีความสุขไป ทำไมต้องเกษียณ
- การทำบ้านเรียนเหมือนการทำห้องเรียนธรรมชาติ ทำห้องเรียนนอกห้องเรียน
- **คุณสาทร**
- เราสูญเสียความเป็นเด็กไปมากมาย เด็กที่พร้อมจะเรียนรู้ ให้อภัย สนุก ๆ เรานั้นต้องเรียนรู้ไปพร้อมๆกับเด็ก บางทีถ้าเราเรียนรู้ไปตรงนี้พร้อมๆกับลูกของเรา ในความเป็นพ่อแม่เป็นแม่ บางทีเราก็สูญเสียตรงนี้ จึงต้องทวงคืนมา
- เดี่ยวเราพักเที่ยงกันก่อน แล้วตอนบ่ายเราจะมาคุยกันต่อว่า สำหรับบ้านเรียน ภูเก็ต เราจะมาช่วยกันอย่างไร ทำอย่างไรสำหรับบางบ้านที่ยังถูกดองอยู่
-
-
- **เวลา ๑๓.๐๐ น. ช่วงบ่าย**
- วงสนทนาแลกเปลี่ยน ชักถามเกี่ยวกับการจัดทำแผน หรือการเก็บร่องรอยการเรียนรู้ของบ้านเรียน **คุณหมอศุภกฤตและคุณนา** ได้ตั้งข้อสังเกตว่า การจัดทำบันทึก ร่องรอย หลัก

ฐานการเรียนรู้ นั้น สามารถทำบันทึก และจัดเก็บไว้ได้ตลอด ซึ่งทุกครั้งที่เรานั้นเป็นการทำให้เกิดทักษะขึ้นในตัวเด็กในเรื่องราวต่างๆ ได้ให้เขาคิดวิเคราะห์ สังเกต ฯ อย่างมองว่าเป็นการทำงานให้ สน. เพราะทุกครั้งที่เรานั้นลูกเราได้เรียนรู้ โดยทำจากวิถีชีวิตของเรา แบบเรา ตามความเชื่อ ศาสนาของเรา เพียงแต่เก็บภาพ เขียนเรื่อง แต่งเรื่องมาได้หมดแล้วเก็บรวบรวมไว้ เป็นผลงานของลูกเราเพื่อให้เราได้เห็น ได้ติดตามพัฒนาการของลูกเรา ให้ลูกเราได้มีโอกาสรียนให้ครบในทุกมิติของชีวิต หรือการส่งผลงานของลูกไปตีพิมพ์ ไปลงเป็นข้อเขียน บทความตามต่างๆ

- **คุณมยุรี** เสริมว่า จริงๆเราต้องอยู่ควบคู่กันไปทั้งสองทาง มันไม่สามารถจะอยู่เฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง มันเป็นไปได้เลย แต่เราก็มีคำถามว่า เราจะเอาข้างไหนที่ไม่ให้มันมากเกินไป หรือน้อยไป ซึ่งเราจะต้องบูรณาการมันให้ได้ รวมไปถึงเรื่องเราไม่รู้ว่ามีสาระวิชานี้มันจะต้องเอาแค่ไหน ต้องปรุงแต่งอะไรบางอย่างให้มันสอดคล้องกับวิถีของเรา เราจะใส่ขนาดไหน ให้มันพอดี และต้องดูตัวชีวิตให้สอดคล้องกับตัวชีวิตที่กำหนดไว้ด้วย
- **คุณนา** ก่อนอื่นเราก็ต้องรู้ก่อนว่าแปดสาระมีอะไรบ้าง แล้วก็ประมวลออกมาว่าเราจะสอนอะไรลูก
- **คุณมยุรี** ที่ผ่านมาก็ไม่ค่อยได้ดูสาระวิชา ทำแบบฝึกหัดเลย
- **คุณนา** ถ้าในแปดสาระวิชานั้นเอาแค่พอผ่าน เพราะไม่เช่นนั้นเราจะไม่มีเวลาทำเรื่องที่เรายากจะทำได้เลย
- **คุณหมอศุภกฤต** ถ้าเราจะพูดถึงเรื่องต่างๆที่ต้องเรียนกันจริงๆ ที่พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องศึกษาและเข้าใจ ก็จะมีตัวอย่าง เช่น
- -ป.๑ เรียนเรื่องส่วนตัว ร่างกายของฉัน
- -ป.๒ เรียนเรื่องฉันและครอบครัวของฉัน
- -ป.๓ เรียนออกไปถึงสังคม/ครอบครัว กว้างออกไป
- หรืออะไรต่างๆ ซึ่งอยากแนะนำให้เข้าไปลองอ่านดูใน web ของ Google ที่อ.ชาตรี เขียนบทความเอาไว้ ซึ่งสามารถเอาไปใช้ได้ เวลาผมประเมินนั้น ประเมินว่าผ่านการเรียนรู้ไหม ก็เป็นเกรด ๑,๒,๓,๔ คือ ได้เรียน หรือไม่ได้เรียน, เรียนแล้วประยุกต์ใช้ได้บ้าง เกรด ๓, เรียนแล้วประยุกต์ใช้ได้ดี เกรด ๔
- **คุณสาทร** บทเรียนจากบ้านเรียนสตูล คุณอำหรนพูดไว้ว่า ถ้าเราอยากบ่มเพาะลูกเราให้รักการเรียนรู้ จะไปสนใจทำไมว่าจะก็สาระวิชา เพราะเมื่อเขารักการเรียนรู้เขาก็มีความสุขที่จะเรียน จะอ่าน ด้วยตนเอง จะสามารถเชื่อมโยงได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง
- **คุณสมาลี** เห็นด้วยกับที่อาจารย์พูดเลยคะ เพราะอย่างลูกของตัวเองพอรักที่จะอ่าน

หนังสือเล่มใหญ่ๆหนักๆก็จะแบกจะถือจะอ่าน

- **คุณสาทร** เด็กจะเป็นเช่นนั้น ลูกชายก็พกหนังสือไซอิ๋วที่อ่านมาไม่ต่ำกว่าสามสี่ครั้ง แต่ก็ชอบจะพกไว้อ่านซ้ำๆ หรือเหมือนอ.ประมวล เพ็งจันทร์ คนที่เดินเท้าจากเชียงใหม่มาเกาะสมุย ก็บอกไว้ว่า อ่านสิทธาระยะ ตั้งสองสามรอบ อ่านแต่ละครั้งในชีวิตแต่ละช่วงที่เปลี่ยนไปก็ให้ความคิดความรู้สึกที่แตกต่างกัน
- **คุณภควรรณ(อ้อ)** ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าตอนนี้บ้านเรียนของเรามีอยู่สามรูปแบบ คือ
 - ๑.มุ่งแปดสาระวิชา
 - ๒.อิงแปดสาระ
 - ๓.บูรณาการ -ไม่เน้นสาระวิชา เน้นประสบการณ์ เป็นวิถีชีวิต
 - -อิงสาระวิชา
- ซึ่งก็จะมีผลต่อการประเมินด้วย และจาก(ร่าง)คู่มือการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ที่จัดทำขึ้นโดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งใช้เป็นแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ซึ่งครอบครัวที่จัดการศึกษาเรามีโอกาสเข้าไปร่วมในคณะกรรมการวัดและประเมินผลฯของเราด้วย โดยการชวนนักวิชาการ ผู้รู้เข้ามาร่วมด้วย โดยเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาไม่ใช่การประเมินเพื่อตัดสิน สำหรับ จ.ภูเก็ต จะขอมีคณะทำงานวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา ๕-๗ คน
- นอกจากนั้น บ้านเรียนภูเก็ตอาจจะมีเวทีความร่วมมือกับ อบจ.ภูเก็ต (ซึ่ง อ.สุมาลี สังขะไชย เป็นผู้เชื่อมโยงเข้าไป เพราะเห็นว่าเด็กบ้านเรียนนั้นมีคุณภาพ) เพื่อทำงานร่วมกันในเดือนพฤศจิกายนนี้ อาจจะเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวการเรียนรู้แบบบ้านเรียนให้กับคนอื่นๆ รวมไปถึงการเรียนรู้จากผู้รู้คนอื่นๆ
- และจาก(ร่าง)คู่มือการดำเนินงานการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ฉบับล่าสุดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงภารกิจในการวัดและประเมินผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ครอบครัว/ผู้จัดการศึกษา ดังนี้
- ๑.แต่งตั้ง **คณะทำงานวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาโดยครอบครัว** ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามหลักการประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการ เครื่องมือ และหลักฐานร่องรอยการเรียนรู้ที่หลากหลาย คณะทำงานประกอบด้วยบุคคลที่สำนักงานและครอบครัวเห็นพ้องร่วมกัน สำหรับระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๕-๗ คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๗-๙ คน หรือตามความเหมาะสม โดยให้ผู้แทนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่ เป็นประธานคณะทำงานที่ โดยมีภารกิจดังนี้

- ๑.๑ กำหนดกรอบการประเมินผล โดยวิเคราะห์และเชื่อมโยงแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว/ผู้จัดการศึกษากับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดฯ
- ๑.๒ ประสานกับครอบครัว/ผู้จัดการศึกษา โดยทำความเข้าใจร่วมกันในเรื่องสัดส่วนการให้ผลคะแนนหรือเกณฑ์การตัดสินผล และร่วมกันกำหนดค่าน้ำหนัก/หน่วยกิต ในแต่ละสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์
- ๑.๓ ให้ข้อเสนอครอบครัว/ผู้จัดการศึกษา จัดทำและรวบรวมหลักฐาน ร่องรอยการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยครอบครัวและผู้จัดจะต้องจัดเตรียมเอกสาร หลักฐาน ดังนี้
 - ๑.๓.๑ รายงานการประเมินผลการจัดการศึกษาของครอบครัวในรอบหนึ่งปี ซึ่งควรประกอบด้วย
 - -ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนและข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว
 - -ผลการจัดการเรียนรู้และการประเมินผล
 - -ผลการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่างๆ ตามแผนการจัดการศึกษาของครอบครัว ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - -จุดเด่น/ความสำเร็จที่สำคัญของการจัดการศึกษา
 - -ปัญหา อุปสรรค หรือสิ่งที่ควรพัฒนา
 - -แนวทางการจัดการเรียนรู้ในปีต่อไป โดยปรับให้สอดคล้องกับจุดเด่น จุดด้อย และปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการจัดการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา
 - -ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่นๆ
 - ๑.๓.๒ จัดเก็บหลักฐาน/ร่องรอยการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งควรประกอบด้วยบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้ ผลงาน/ชิ้นงาน แฟ้มสะสมงานของผู้เรียนที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้าของการเรียนรู้ที่สามารถใช้ประเมินความสามารถของผู้เรียนได้
- ซึ่งที่ประชุมได้มีการเสนอสัดส่วนเพื่อแต่งตั้ง เป็น คณะกรรมการวัดและประเมินผลฯ ของบ้านเรียน จ.ภูเก็ต จำนวน ๗ คน คือ
 1. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ประธาน
กรรมการ
 2. ศึกษาธิการ กรรมการ
 3. นักวิชาการ/ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการ

4. ตัวแทนครอบครัวบ้านเรียนภูเก็ต	กรรมการ
5. ตัวแทนครอบครัวบ้านเรียนภูเก็ต	กรรมการ
6. ตัวแทนครอบครัวบ้านเรียนภูเก็ต	กรรมการ
7. นักวิชาการศึกษานานาชาติ เลขานุการ	กรรมการ/

-
-
- เวลา ๑๕.๔๕ น.
- เป็นการปิดการประชุมถอดบทเรียนฯ โดยที่มีการสะท้อนความรู้สึก/ความคิดของผู้เข้าร่วม
ดังนี้
-
- -สองวันที่ผ่านมา ภาคภูมิใจที่ได้ทำหน้าที่เป็นพ่อแม่ที่ได้ดูแลลูกให้เป็นคนดี มีศีลธรรม มี
กำลังใจที่จะเดินหน้าต่อไป มีการ
 - พูดคุยกันทั้งจากผู้มีประสบการณ์และยังไม่มีประสบการณ์
 - -ยังไม่รู้จะพูดอะไร
 - -มีความมั่นใจมากขึ้น
 - -มีปัญหาเอาไว้แก้
 - -ขอบคุณที่ให้ความรักในการประชุมครั้งนี้
 - -ได้มาเรียนรู้บ้านเรียนของภูเก็ต เพราะที่พังงามีเพียงสามครอบครัว นำทางเป็นครอบครัวที่
สอง น่าจะได้ร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
 - -ถือว่าเป็นประสบการณ์ครั้งแรกที่ได้มาเรียนรู้ในกลุ่มของบ้านเรียน น่าจะได้รู้จักกันมากขึ้น
 - -ตอนนี้ลูกก็อยู่ในระบบ แต่ทุกครั้งที่มีการบ้านเรียนก็จะเจอกันอีก
 - -ตอนที่ลูกออกจากโรงเรียนเป็นบ้านเรียนเหมือนเดิมก็จะทำได้เลย
 - -ขอบคุณพี่เอียดพี่หนูที่พยายามมาแกะรอยบ้านเรียนภูเก็ตได้อย่างงดงาม
 - -ขอบคุณพี่เอียดพี่หนูที่เป็นต้นแบบให้เรา ขอบคุณทุกคนในวันนี้ที่ทำบ้านเรียนให้สำเร็จ

- -ขอบคุณพี่เอียดพี่หนู พอคุณหมอลงมาจะทำอะไรดี ก็นึกถึง มันเป็นความผูกพันนะคะ เดี่ยวพอเราทำๆกันไปเราก็จะเกิดความผูกพัน เราทุกคนก็จะได้รับผลจากการที่เราทำกับเด็กๆของเรา
- -เรื่องการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญ ความเป็นตัวตนของเราก็เป็นดอกผลมาจากอดีตที่เราได้รับ หรือจัดการศึกษามา ถือว่าเป็นโชคดีของเราที่การศึกษาเปิดให้เราได้ทำบ้านเรียนได้ การถอดบทเรียนครั้งนี้ของภูเกิดถือเป็นก้าวกระโดดที่สวยงามมาก ก้าวกระโดดที่ไกลมาก เวลาผ่านไปเร็วมาก ปีบปีบ ๑๐ ปี สังคมไทยนั้นยังช้ามาก เราสามารถแปรทุกอย่างให้เป็นองค์คุณของเราได้ ให้มันเติบโตงอกงามบนเกาะภูเกิดต่อไป โอกาสหน้าจะได้เจอกันอีก
- -ไม่อะไรแล้ว สำหรับตัวผมการจะทำให้บ้านเรียนเติบโต น่าจะอยู่ที่การประชาสัมพันธ์ผ่าน website เพื่อบ้านเรียนได้เติบโต ทุกคนช่วยกันเข้าไปใช้

•

•

- ปิดการประชุม เวลา ๑๖.๑๐ น.

•

•

จินตนา สมพงศ์

บันทึก โดย

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

ผลการสรุปประชุมถอดบทเรียนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว จ. ภูเก็ต

- วันที่ ๔-๕ สิงหาคม ๒๕๕๕

- **ณ.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต**

-

-

-

- **จุดแข็ง (Strenght) ของบ้านเรียนภูเก็ต**

1. บ้านเรียนมิใช่แค่เพียงการจัดการศึกษา แต่ “เป็นวิถีชีวิต” วิถีของการเรียนรู้ตามธรรมชาติของมนุษย์ มีลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาความเป็นมนุษย์หลายๆอย่าง ได้แก่

- ๑.๑ ความยืดหยุ่น ไม่ถูกกดทับอยู่ด้วยระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ แบบแผนต่างๆ ครอบครัวหนึ่งลูกมีปัญหาสุขภาพมาก แต่ก็สามารถจัดการศึกษาควบคู่ไปกับการดูแลรักษาอย่างใกล้ชิดได้

- ๑.๒ สัมพันธ์ภาพ พ่อแม่ลูกได้อยู่ร่วมกันอย่างใกล้ชิด “มีการพูดคุยปรึกษาหารือกันอย่างต่อเนื่องเสมอ”

- ๑.๓ การเรียนรู้มาจากแรงบันดาลใจจากตัวของผู้เรียนเอง เด็กจึงสนุกที่จะเรียนรู้ มีความสุขในการเรียนรู้ มีความมั่นใจ เป็นตัวของตัวเอง การทำบ้านเรียนต้องบ่มเพาะให้เด็กรักที่จะเรียนรู้ เมื่อเขารักที่จะเรียนรู้ เขาก็จะมีความสุขในการเรียนรู้ ในการอ่านการเขียนด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง “เด็กๆมีศักยภาพในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เราไม่ต้องสอนลูก ลูกอยากจะทำเอง เมื่อเขามีความพร้อม เขาจะขอเรียนเอง เราไม่ใช่ผู้รู้ เราเป็นเพียงผู้จัดการ ผู้อำนวยความสะดวกให้ลูก “เวลาของเขามีเหลือเฟือ ไม่มีใครมาบังคับว่าหมดเวลาแล้วนะ ต้องเลิก”

- ๑.๔ การเรียนรู้ร่วม ทุกคนในครอบครัวจะเป็นทั้งผู้เรียน ผู้สอน “บางครั้งลูกจะนำทางเราในการเรียนรู้” “ไม่ใช่เราจะใส่(จัดการศึกษา)ให้ลูกได้อย่างเดียว ลูกจะเป็นแบบฝึกหัดให้เราด้วย” “ไม่ใช่เราจะสอนเขาเสมอไป บางทีเขาก็มาสอนเรา บ้านเรียนไม่มีวันหยุดเสาร์-อาทิตย์เรียนรู้ได้ตลอดเวลา” “เป็นการแสวงหาสิ่งที่ดีๆมาให้ลูก พ่อแม่เข้าไปเรียนรู้พบสิ่งดีๆ ทบทวน ใคร่ครวญแล้ว มาถ่ายทอดให้ลูกต่อ” “ในขณะที่เราเห็นพัฒนาการของลูก ทำให้เราสะท้อนคิด ส่งผลให้เราเปลี่ยนแปลงได้เหมือนกัน “เด็กโดยธรรมชาติจะมีความกล้าหาญมากกว่าผู้ใหญ่ พ่อแม่จึงต้องเรียนรู้เรื่องความกล้าหาญจากลูก”

- ๑.๕ เป็นการเรียนรู้ที่เป็นองค์รวม บ้านเรียนจึง “ตอบสนองต่อชีวิตมากกว่า” เพราะเป็นการเรียนรู้ในทุกๆมิติของชีวิต “บ้านเรียนนั้นเป็นการพัฒนาทั้งความรู้+คุณธรรมภายในตัวลูก” “การเรียนรู้ด้วยการลงมือทำให้ลูกเห็น” “เป็นการพัฒนาความรับผิดชอบและ

ความมีวินัยในตัวเอง”

- ๑.๖ เน้นการพึ่งตนเอง “พยายามช่วยตัวเอง ด้วยการหาข้อมูล ความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นทางเลือก-ทางออกในการจัดการศึกษาให้แก่ลูก”

-

-

2. งานใจกลางของบ้านเรียน คือ การฟูมฟัก การพัฒนาความรัก ความกรุณา/ความโอบอ้อมอารี และมิตรภาพ ทั้งภายในครอบครัว และชุมชนของบ้านเรียนด้วยกัน

- “การสื่อสารด้วยความไว้วางใจภายในครอบครัวมีมาก เพราะใกล้ชิดกัน ลูกกล้าพูด กล้าบอกเรื่องราวต่างๆกับพ่อแม่”

- “การมีศิลปะในการเชื่อมประสานระหว่างบ้านเรียนกับองค์กร, หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงความรัก ความเข้าใจ ความร่วมมือ การมีส่วนร่วม โดยมีครอบครัวเป็นศูนย์กลาง”

- “การมีกลุ่ม การสร้างกลุ่มที่มีกัลยาณมิตรมาช่วยสนับสนุน”

3. บ้านเรียนให้คุณค่า และเคารพในความแตกต่าง หลากหลายของมนุษย์

- “การเอื้อให้ลูกได้พัฒนาตัวตนที่เขาได้เลือกและเชื่อ และเราเดินทางร่วมไปกับเขา”

- “เด็กนั้นแตกต่างหลากหลาย ไม่เหมือนกันเลย เด็กแต่ละคนมีความคิดเป็นของตัวเอง”

- “การทำบ้านเรียนจะให้ลูกเลือก-ตัดสินใจเอง จะเป็นอะไร เราแค่ให้ข้อเสนอแนะไป เด็กๆจะเป็นคนกำหนดเอง

4. เป้าหมายสำคัญของบ้านเรียนนั้นเป็นการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง หรือเติมเต็มตัวตน ความเป็นมนุษย์ให้

- สมบูรณ์ขึ้น มิใช่เพียงเรียนรู้เพื่อให้ได้องค์ความรู้เพียงอย่างเดียว เช่น การเปลี่ยนแปลงระบบอำนาจนิยมภายในครอบครัว

- “การเรียนรู้ของบ้านเรียนเป็นการเรียนรู้แบบไม่รู้ หรือไม่ยึดติดกับความรู้ คนที่ไม่ยึดติดกับความรู้จะอ่อนน้อม น่ารัก พร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆตลอดเวลา”

- “การทำบ้านเรียนนั้นจะเน้นการแก้ปัญหา(เปลี่ยนแปลง)ไปจากตัวเองก่อนที่จะไปแก้(เปลี่ยนแปลง)คนอื่น”

- “การทำบ้านเรียนต้องอดทน การดู ใจร้อน ช่วยอะไรไม่ได้ มีแต่ต้องฟังลูกมากขึ้น”
- “ถ้าเราใส่ใจลูกเพียงพอ เขาก็จะไม่ติดทีวี เล่นเกมส์ และลูกจะเรียนรู้จากสิ่งที่พ่อแม่ เป็น พ่อแม่ทำ เช่น ถ้าพ่อแม่อ่านหนังสือ ลูกก็จะอ่านหนังสือด้วย”
- “การทำบ้านเรียนมันเหมือนการปลุกวิญญาณความเป็นแม่(และพ่อ)ให้ระงับกระชวย ขึ้น”
- “การทำบ้านเรียนเสมือนการปลุกความเป็นเด็กในตัวพ่อแม่ให้กลับคืนมาอีกครั้ง”
-
- ข้อจำกัด/อุปสรรค/จุดอ่อน (Weakness) ของบ้านเรียนภูเก็ต
 1. คนรอบข้าง/คนในครอบครัว ยังไม่เข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาโดยครอบครัว
 2. ค่านิยมของสังคมที่สนใจ-ให้คุณค่าเฉพาะการศึกษาที่เน้นการแข่งขันทางวิชาการ/ความจำ
 3. หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือมีส่วนส่งเสริม สนับสนุนบ้านเรียนค่อนข้างเคร่งครัด ยึด กฎกระทรวงเปียบมากไป
 4. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัวยังมีอยู่น้อย
 5. พ่อแม่ลูกยังไม่ค่อยมั่นใจจากการที่สังคมรอบข้างกดดันหรือตั้งคำถาม
 6. ยังมีเพื่อนที่จัดบ้านเรียนน้อย จึงค่อนข้างโดดเดี่ยว และขาดการหนุนช่วยกัน
 7. ลูกวัยเล็ก(อนุบาล)ต้องการเพื่อนเล่น แต่พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาให้
 8. พ่อแม่มีงานอาชีพต้องทำจึงอาจจะจัดสรรเวลาให้ลูกไม่เพียงพอ
 9. พ่อแม่หวังจากลูกมากเกินไป
 10. ลูกอยากได้เพื่อน แต่เพื่อนต้องไปโรงเรียน
 11. การเปลี่ยนแปลงด้านเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบบ้านเรียนของ สพป.บ่ออยู่ ทำให้เจ้าหน้าที่ขาดความเข้าใจในบ้านเรียนอย่างต่อเนื่อง
-
- โอกาสของการพัฒนาบ้านเรียน (Opportunity)
 1. การรณรงค์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พัฒนาให้เกิดความชัดเจนในการจัดการศึกษาเพื่อ พัฒนาเด็กให้มีคุณภาพมากขึ้น

2. เด็กที่เคยไปโรงเรียนมาก่อนบางคนจะไม่อยากกลับไปโรงเรียนอีก ความมุ่งมั่นที่จะพิสูจน์ตนเองก็จะมีอยู่สูง
3. เมื่อมีเวทีเรียนรู้/กิจกรรมที่ไหนที่ลูกสนใจ ก็จะหาลูกไปเข้าร่วม มีกิจกรรมที่หลากหลายซึ่งเหมาะกับลูก ส่วนหนึ่งก็ทำให้ลูกมีเพื่อนในวัยเดียวกันด้วย
4. การปรึกษาหารือ-สื่อสารกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (สพป.,สพฐ. ฯ)ในเรื่องของข้อจำกัด, ความต้องการ ฯ เพื่อก่อให้เกิดความยืดหยุ่น/ความเข้าใจ/การสื่อสารอย่างมีคุณภาพ และบ้านเรียนจะได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างเหมาะสมด้วย
5. บ้านเรียนจะมีการประเมินเป็นระยะๆ ทำให้ครอบครัวต้องปรับตัวเองอยู่เรื่อยๆ
6. การมีโอกาสดำเนินการปะกับคนในหลากหลายรูปแบบ หลายวัย-เชื้อชาติ
7. บ้านเรียนจะเน้นการเรียนรู้จากภายใน การบ่มเพาะให้จิตใจมีความรัก ความเมตตา ซึ่งจะส่งผลไปสู่การมีศีลปะในการเชื่อมประสานกับคนอื่น ๆ ได้มากขึ้น
8. การเขียน การบันทึกในสิ่งที่เราเรียนรู้ ทำให้เราได้ทบทวน ใครควรญตัวเองว่า ก่อให้เกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง
9. นอกเหนือจากที่พ่อแม่พาไปหาผู้รู้,แหล่งเรียนรู้ต่างๆแล้ว ลูกก็จะแสวงหาผู้รู้,แหล่งเรียนรู้ด้วยตัวเขาเองด้วย
10. การ Acting ตัวเองของพ่อแม่ในฐานะของครูคนหนึ่ง,ผู้รู้ที่ใกล้ชิดอยู่กับลูก เพื่อให้ลูกได้มีโอกาสเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา
11. พ่อแม่จะต้องประมวลออกมาให้ได้ว่าอะไรบ้างที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้ของเด็กในแต่ละช่วงวัย (ซึ่งมิใช่เพียงวิชาความรู้)
12. ความร่วมมือร่วมมือกันของบ้านเรียนภายในกลุ่ม (เช่น การตั้งคณะทำงานติดตามประเมินผลร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ) จะเอื้อให้ การพัฒนาการเรียนรู้ของบ้านเรียนโดยรวมลื่นไหล มีคุณภาพมากขึ้น
13. นอกจากเขตพื้นที่การศึกษาแล้ว เราอาจจะไปลงเรียนกับ กศน.ก็ได้ ซึ่ง กศน.เองก็จะเปิดกว้างพอสมควร เพราะผ่านไปแล้วส่งแผนเขาก็ยังรับเลย (มีความยืดหยุ่นสูง)
14. การบูรณาการ การจัดสรรปรุงแต่งสาระให้สอดคล้อง เหมาะสม กลมกล่อมระหว่างมิติของชีวิตและวิถีของครอบครัว กับสาระทางวิชาการที่ควรรู้เพื่อให้ลูกมีวุฒิภาวะและความรู้อย่างสมวัย

-
- ภารกิจของบ้านเรียนภูเก็ต (Task)
 1. การจัดสรรเวลาที่จะอยู่กับลูก เรียนรู้/เล่นร่วมกับลูกมากขึ้น
 2. การจัดทำ-นำเสนอแผนการเรียนรู้ของผู้เรียน(ลูก)ต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภูเก็ต
 3. พ่อแม่มีบทบาทที่จะอำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ไม่ใช่ผู้สอน
 4. การร่วมเรียนรู้ไปกับลูก การเรียนรู้ที่มีใช้การสะสมความรู้ แต่เป็นการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเอง
 5. การแสวงหาแหล่งเรียนรู้/ผู้รู้ ในหลากหลายมิติของการเรียนรู้
 6. การสร้างควมมีชีวิตชีวา ความสดชื่นให้กับการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสนุก และมีความสุขในการเรียนรู้ (เพื่อดึงลูกออกมาจากการขลุกอยู่กับทีวี และเกมส์คอมพิวเตอร์)
 7. หากจะเป็นการสอน ก็ต้องควบคู่กับการเป็นให้ดู อยู่ให้เห็น หรือการเป็นแบบอย่าง เช่น ถ้าพ่อแม่รักการอ่าน อ่านหนังสืออยู่เสมอ ลูกๆก็จะเจริญรอยตามพ่อแม่เช่นเดียวกัน
 8. การจัดตั้งกลุ่มดูแลช่วยเหลือกันระหว่างบ้านเรียนด้วยกัน ทั้งทางวิชาการ ชีวิตจิตใจ และความเป็นอยู่ทั่วไป
 9. การแต่งตั้งคณะทำงานวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาโดยครอบครัวร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ตและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจะทำหน้าที่ทั้งการแนะนำ พัฒนา กลั่นกรอง พิจารณา แผนการเรียนรวมไปทั้งการติดตาม นิเทศและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง
-
-
-
-
-
-
-
-
-

-
-
-
-
-